

Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.

(338) **Byens Beliggenhed.** (Tom III. pag. 60.) Byen ligger tet ved Lande-Veyen 10 Mile fra Kiøbenhavn, 2 Mile fra Ringsted, 2 Mile fra Slagelse og 4 Mile fra Corsøer.

Academiet. Begyndelsen til denne Bye er det berømmelige Cistercienser Abedie, som var stiftet af den berømmelige Biskop Absolon, hans Broder Espen Snare og hans Farbroder Tochis Hielp, hvilket Closter 1161 med stor Pragt og Herlighed blev opbygget; dog er Closteret allerførst af Skialm Hvides Sønner Tocke, Sune, Ebbe og Asser Rögh blevet anlagt paa en Øe, kaldet Sorøe eller Søre, fordi den var dannet af tvende Søer, nemlig: Sorøe-Søe og Tvolle-Søe. Denne Øe faldt iblant Arve-Gods i Asser Röghs Deel, som først byggede et Steen-Capel, hvilket er det store gamle Port-Huus, som endnu er ved Magt, og sees for Sorøe-Closter.

Men da han gik til Feldts førend Bygningen blev færdig, lovede han, at dersom hans Frue fik en Datter, skulde Kirken ikke (339) have Taarn, men fik hun en Søn skulde Kirken have Taarn, da hun nu føffr to Sønner, Espen Snare og Absolon fik Kirken to Taarne, som stod til 1561, da de bleve giorte til et Taarn. Efter hans Død lod hans Sønner, og i sær Biskop Absolon sig være angelegen at fuldføre Verket, og siden er bleven givet Privilegier deels af Kongerne WALDEMAAR, CHRISTOPHER, ERICH OG JOHANNES, dels af Paverne: LUCIUS 1182, URBANUS III 1187, INNOCENTIUS IV. 1243 og 1248, og saaledes blev dertil lagt saa meget Gods, at det blev rigeste i Landet.

1582 blev Closteret indrømt Kronen af Kong FRIDERICH II indrettet til en Trivial-Skole for 30 af Adelige Børn, og 30, som ikke vare af Adel.

1623 blev Skolen til et Adelig Academie indrettet, hvortil han lagde rige Indkomster, som deels havde lagt under det forrige Abedie, deels under St. Birgitte Jomfrue-Closter i Mariboe i Lolland, hvor da Ungdommen blev opført i Adelige Videnskaber, og dertil udsøgt de beste Læremestere i alle Videnskaber endog udenlands fra; bemeldte Kong CHRISTIAN IV log og oprette mange nye Bygninger til Lærerne og Disciplernes Nytte, og forblev samme Academie i største Flor i 40 Aar, da samme saavel af indenlands, som udenlands Adelige unge Personer i Hobetal og meget flittig blebesøgt; iblant andre Kong CARL GUSTAV af Sverrig, som, fordi han der havde studeret i sin Ungdom, gav 1659 en Salve Garde og Beskyttelses-Brev for denne Bye, som er indført i Thuras Vitruvius Tom. II. pag. 170.

I den Tid, da dette Academie stod paa denne Fod, var én af de fornemste Herrer Tilsyns-Mand derover, og til Underholdning havde Indkomsterne af Børglum-Closter Gods i Vensyssel; den første var Just Höeg, den anden Henrich Ramel, den tredje Falk Giøe ril 1649, (340) (Tom III. pag. 60.) den fjerde og sidste var Jörgen Rosenkrantz, da Akademiet gik til Grunde.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

I Herr Ramels Tid blev Skolens Bygninger renoverede; Inscriptionen er anført i bemeldte Vitruvius 2 den Deel pag. 172.

Fundationerne er Ord til andet indførte i Hofm. Fund. T. VII pag. 556. Skolens Oprettelse 1586 og Kong CHRISTIAN IV Stiftelse til et Academie 1623 er ligeledes Ord til andet indført i Annal. Eccl. Dan. Tom. IV. pag 734 og de øvrige Benaadinger i Annal. Eccl. Dan. Tom. IV. pag 515 hvilket skeede i Aaret 1665 og i dets Sted blev der stiftet et Gymnasium eller Schola illustris, med videre; men hvorledes det gik til med denne Forandring, og hvad dertil gav den høystbemeldte Herre største og rimeligste Anledning, derom taler Herr Albertus Thura i hans Skrift, kaldet Umbra Sorana, i det 16de Capitel saaledes:

Vacillare non multo post Foundationem videbatur stabilitas Regiæ hujus Academiae Soranæ, fed ob qvas caufas, hactenus non scio. Lacrymas proinde falsissimas profuderunt duo Professores Sorani excellensissime, D. Johannes Lauremberius & Mathematicum Professor, qvi de merkede sua aliquo tempore plus justo retenta qveritur in Epistolis, qvæ habentur in Epistolis Wormianis, Hafniæ editis in octavo p. 286 & p 289. Istud vero damnum reparavit Regis clementissimi cure; Vir enim Præfectus, salaria Professoribus & Magistris semper doluit solvi (441) non potuisse, & propterea á Serenissima Regia Majestate, pretiosissima in Capitulis tum Roeskildensi, tum Ripensi aliquot impetravit Soranæ in Falc

onem Giöe, Soræ 1653 in Fol. Editum. Donce tandem, tempore belli, ipsa Academie, qvæ Stipendis sius carere cæperat Anno 1658 collabi visa est, & postea Professorum falariis desicientibus, non modo decrevit sensim, fed & penitus defloravit & prorsus desiit; Anno enim 1664 Bona Cænibii Mariboensis five Mariæpolitani, postea qvoqve reditus Cænobii Vir eridutus extraneus Soranam Academician, cujus olin suerat Alumnus, & cognovits & revisit, tristemqve fedis istitus Musarum conditionem miseratus, gratoqve erga Professores Academiae suosqve Præceptores Academicos animo, seqvens scripsit ad Regem Danorum eruditissimum Fridericum Tertium.

EPIGRAMMA.

Sora, per anagram. Rosa.

Sum Rosa, sum foliis viduata, stat arida radix.

Atqve sitit rorem, Magne Monarcha! Tuum.

Plantavit Paulus, Phæbusqve rigavit, at hoc quid?

Adspice Tu nostram, Rex FRIDERICE, Rosam,

Frons Tua, sed Frons læta potest mihi reddere vitam.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tygevelde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

Sic Fructu & Foliis luxuriabo meis.

Hvorledes Skolens Tilstand og høystbemeldte Kong FRIDERICH III. Anordning og Indretning indtil den sidste Forandring, som derpaa af Kong CHRISTIAN VI og Kong FRIDERICH V. er skeet, har været, sees af bemeldte Alberti Thuræ nestfølgende Ord i samme hans Skrift, kaldet Umbra Sorana, saaledes: (342)

(Tom. III. pag. 60) Schola qvaruor Classes hodie numerat, & in his, præter Rectorem trea Collegas seu Hypodidascalos: Primitus suit 30 Nobilium, Plebejorumqve 30 Pueris; Nunc vero 30 tantum Discipulis destinata, in qvam nemo recipe solet, nisi gratioso Daniae Privilego permunitus, eamqve in studiis maturitatem assecutus, ut scholasticum cursum per sexennium absolvere possit. Tantis tamqve opiparis hanc Scholam beneficiis extulit Regum muniscentia, aliorumqve, ut Discipulis Hospitium, Ligna, Candelas, cæterasqve commonditates gratuias illa præbear, & in Communitate Regi victum; Suprema Scholæ ejusqve Bonorum Inspectione hodie penes Præsectum & Episcopum Sædlandiæ manente. Bibliothecam Scholæ adjecit qvam olim possederat Sorana Eqvestris Academia, huc jussit transferri.

I denne Tilstand er Skolen forbleven indtil Aar 1734, som i bemeldte Vitruvius Tom. II. pag. 173 er meldt, da Høysalig Kong CHRISTIAN VI besluttede at fornye dette berømmelige Steds gamle Indretning, og sette det igien paa den Fod, som det af Kong CHRISTIAN IV. var anordnet; hvorforre Hans Kongelige Majestæt paa en Tidlang ophævede Skolen, lod de gamle nesten forfaldne Bygninger afbryde, og i deres Sted beqvemme og ziirlige Bygninger opføre, hvilke nye Bygninger i oftbemeldte Vitruvii Anden Tome paa Tab. 922 til 97 incus. Tydeligen i Kobberstykker er lagt Læseren for Øyne.

Hvad det nye Adelige Academie angaaer, da har General-Major de Thura i bemeldte Vitruvius Tom. II. pag. 174 anført, at de ved Kong FRIDERICH V. Regierings Begyndelse allerførst kom til Fuldkommenhed, og at de Kongelige Foundation derpaa sub dato 7 Julii 1747 blev udstædet.

Hvorledes Ceremonien med dette nye Adelige Academies Indvielse skeede i Hans Kongelige Majestæts allerhøyeste Nærværelse den (343) 26 Julii 1747, derom læses omstændelig i Vitruvius Tom. II. p. 176 og 177 saa at intet er tilbage om dette Sted at melde, uden nogle faa Ting ved Closterets eller Academiets gamle Kirke, som tilforn ikke er anført.

Kirken. Tegningerne af Kirken selv findes i oftbemeldte Vitruvii Anden Tome, dens Altar er der talet om, og antegnet de derpaa værende Merkværdigheder og Inscriptioner. Desuden indeholder Kirken adskillige andre Curiositeter. Blant andre findes paa én af Kirkens Pillere et meget gammel og derhos fortreffelig Contrafey af vor Herre Christo, som i fordum Tider fra Rom skal være kommen til Kirken; det skal forestille Christum i den fulde Størrelse, som han her har vildet lade sig see udi i hans Kiøds Dage; Stykket er med Rammen iberegnet 2 Alen 5 Tomme bred, og 4 $\frac{3}{4}$ Alen

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

høy; Rammen er halvfemte Tomme bred; skjønt nu Maleriet kun maadelig er conserveret, og ikke lidet er beskadiget, saa er det dog vist, at man neppe kan mætte sine Øyne ved dets Betragtning, saasom jo længere man seer derpaa, jo skjønnere og livagtigere Impression og Virkning gjør det baade i Øynene og i Sindet.

Høyt oppe paa Kirke-Muren, nesten under Hvelvingen, paa den Side, som vender indtil Closteret, findes Jomfrue Maria med Barnet fortreffelig afskildret paa Kobber.

Paa én af Kirkens Piller findes et Menneskes Billede afskildret staaende i en Gryde med denne hosføyede Skrift: Altare Sti Erasmi Sanctorum auxilium.

De Kongelige og Fyrstelige, Biskop Absalons og flere Prælaters, samt Adelig Liig ere følgende:

Herr Skialm Hvide, Ridder, som var anden Christen Mand i sin Slægt, og den fornemste Ridder i Riget i sin Tid, blev ført af Fenidslef Kirke, af hans Sønne-Søn Herr Axel og her i Sorøe begravet. (344) Herr Tyge Fenidslef, Ridder, var Herr Skialms Søn, som med efterfølgende sine tvende Brødre Herr Adtzer og Herr Ebbe, først funderede Sorøe Closter; og her ere begravne.

Herr Ebbe, ligeledes Herr Skialm Hvides Søn og en besynderlig Mand i Riget, og her begravet med sin Hustrue Frue Regnild.

Bisp Axel eller Absalon, om hvilken i den anden Tome af Vitruvio vidtløftig er meldet; han var Herr Adtzer Rögs Søn, blev Erke-Biskop i Lund, og Biskop i Roeskilde; som besynderligen efter sin Faders Død tog sig Sorøe Closter an, og lod samme forøge, forbedre og fuldkomne; han gav af Arvegods 28 Landsbyer til Closteret; 1536 blev hans Grav aabnet.

Herr Esbern eller Esbiörn Snares, ligeledes en Søn af Herr Adtzer Rög, der tillige med sin Broder Biskop Absalon fuldkommende Sorøe Closter efter deres Herr Faders Død, og gav af sit Arvegods fiorten Landsbyer dertil.

Herr Niels Muule, Herr Esbiörn Svanis anden Søn, ligger ved sin Faders høyre Side begravet. Herr Axel Bielcke Herr Esbiörn Svanis anden Søn, ligger ved sin Faders venstre Side begravet. Herr Biskop Skialm af Aarhuus, som var fød paa Pedersborg, ligger ved Biskop Absalons høyre Side.

Herr Suno Ebbesen, Herr Ebbe Skialms Søn ligger begravet ved Kong Waldemars Grav.

Herr Peder, Kammer-Svend, Erke-Bisp Anderses Søster-Søn af Lund, ligger derhos begravet. (345)

Herr Henning Podebusck, en ypperlig Mand i Riget, ligger ey langt fra Kong Waldemars Grav med flere af sin Slægt.

Herr Hans Krag, Biskop i Roeskilde, ligger begravet Sønden ved Choret under en Marmor-Steen.

Herr Friderich, Biskop i Slesvig, som druknede i Beltet, ligger hos forbemeldte Herr Hans Krag begravet.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tryggevælde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

Frue Hellefred og Frue Ingeborg, Herr Esbiörn Snares Hustruer.
Fru Gunild, Frue Hellefreds Moder, ligger derhos begravet.
Herr Niels Falster, Herr Biskop Absalons Farbroder-Søn.
Herr Alexander, Herr Biskop Absalons Sødskende-Barn, ligger begravet, som man gaaer ind i Choret.
Herr Ebbe og Herr Lauritz, som bleve slagne i Kong Sverkers Feyde i Sverrige.
Herr Torben, disse to sidste benevntes Broder, hvilke alle tre vare Herr Sunes Sønner.
Hos dem ligger deres Søster-Søn, og Herr Peder Kammer-Svends Broder Suno.
Herr Hans Jacobsen og Herr Hans Andersen, Erke-Biskop Hanses Broder.
Herr Oluf Skienck Ebbesen.
Herr Oluf Gluck, Biskop Absalons Faders Broders Svoger, ligger ved Capel-Døren begravet.
Herr Henning, Herr Nielses Søn, ligger i Gundes Grav begravet.
Frue Margaretha Herr Oluf Skienckes med sin Søn et lidet Barn, ligger begravet ved Oluf Glucks Fødder. (346)
Herr Esbiörn Messe, Herr Ingvars Søn.
Hans Søn Herr Ebbe ligger derhos
Herr Thule, Provst i Roeskilde ligger begravet for Kirke-Døren.
Herr Skialm Skegge ligger under Buen, som hviler paa Pillen nest Choret.
En liden Jomfrue af Husen Thuli Hæls Søster Datter, og Herr Hans Marsvins Datter, ligger ved forbemeldtes Hoved begravet.
Frue Edele, som var først Herr Hans Esbiörns Snares Søns, og siden Herr Adtzer Juulemerkes af Lund for Lund hans Hustrue, ligger strax neden for Munkenes Chor begravet.
Herr Niels Raaland, hendes Søn, ligger begravet ved hendes høyre Side.
Frue Juliana, hendes Datter, ligger med hendes Moder Frue Edele i én Grav sammen.
Herr Niels, Cannicke i Roeskilde, som var Herr Iver Strygesöns Søn, ligger ved samme Frue Edeles høyre Side begravet.
Herr Stygge, forbemeldte Herr Nielses Søn, Biskop i Roeskilde.
Frue Kirstine, fornævnte Herr Stygges Hustrue, er begravet ved hans venstre Side.
Herr Ulf, Frue Ingers Søn af Pedersborg, og Herr Skialms, Biskop af Aarhuus, hans Broder, ligger hos forbemeldte Frue Kirstins Side.
Frue Urne, hans Hustrue, ligger hos ham begravet.
Frue Margaretha, Herr Jens Styggesens Hustrue, ligger i Chors-Døren begravet.
Herr Arild Steffe, hendes Husbonde, ligger ved hendes Side.
Herr Thue, Herr Stygges Søn, ligger og sammesteds. (347)
Herr Axel Geertsen ligger i samme Grav.
Herr Hans Aagesen og Frue Maren, hans Hustrue, ligger ved hans høyre Side begravet.
Frue Sedsel, deres Datter ligger derhos.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)
[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)
[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)
[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)
[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)
[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)
[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)
[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

Herr Find Jacobsen, af Fyen, ligger i samme Grav.

Frue Sedsel af Pedersborg, som var Herr Skjalms og Herr Peders Moder, som begge efter hinanden vare Biskopper i Aarhuus, ligger i det nedrste Chor begravet med mange flere Adelige Personer saavel i Kirken, som paa Kirke-Gaarden, hvis Navne Tidens Længde har bragt hos Posteriteten i Forglemmelse.

Abbeder. De berømmelige Sorøe-Closters gamle Abbeder, hvilke efter den Orden, som Resenius ansetter dem, her efterfølger med Anmerkninger, hvilke af dem der paa Stedet ere begravet, nemlig:

- 1) Abbas Egbertus, Tydsk fød, som forestod Embedet i to Aar.
- 2) Simeon, en Engælnder, forestod Embedet i 23 Aar, og blev begravet i Capitulet.
- 3) Gunfredus, ligeledes en Engælnder, som omsider sagde sig fra Embedet.
- 4) Atto, af Siælland, var i Embedet i syv Aar, blev begravet paa Kirke-Gaarden.
- 5) Johannes, ligeledes af Siælland, blev siden Abbed i Esrom Closter, hvor han døde.
- 6) Gottfredus, en Tydsker, hvilken da han i to Aar havde forestaaet Embedet, blev derfra entlediget, og forlod Ordenen.
- 7) Peetrus de Vitiscola, som vandrede hen igien, hvor han var kommen fra, og døde sammesteds.
- 8) Saxo Cellarius, fra Esserom, hvilken, da han havde forestaaet Embedet i tre Aar, af egen Drift forlod Stedet, begav sig igien til Esserom, hvor han og endte sit Liv. (348)
- 9) Johannes II af Siælland, som en Tid var Abbed i Esserom-Closter, en Tid i Sorøe-Closter.
- 10) Josephus, ligeledes en Siøllandsfahr, i hvis Tid, nemlig Anno 1247 hele Closteret ved Ildebrand blev ødelagt.
- 11) Ingemar, ligeledes en Siøllænder som efter fire Maaneders Forløb døde, og i Capitulet blev begravet.
- 12) Isaacus, en Iydælnder.
- 13) Nicolaus Scelmonis, som siden blev Abbed ved Esserom-Closter.
- 14) Nicolaus II
- 15) Nicolaus III., som efter et Aars Forløb, godvilligen frasagde sig Embedet.
- 16) Jacobus, en Siøllænder.
- 17) Jonas, hans Antecessoris Jacobi Broder.
- 18) Avo, en Iydælnder, som da han i et Aar hade forestaaet Abbediet, formedelst Svaghed og Sygdom resignerede.
- 19) Nicolaus IV. er begravet i Capitulet.
- 20) Martinus, som siden blev Abbed til Esserom.
- 21) Hemmingius, ligeledes begravet i Capitulet.
- 22) Nicolaus V., Decretorum Doctor, hvilken, da han paa kort Tid havde været ved Embedet, godvilligen sagde sig derfra.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

- 23) Goteskalcus, qvondam Cellerius Monasterii, han var kuns et Aar i Embeder.
- 24) Henricus Berte, var gandske kort tid i Embeder.
- 25) Nicolaus VI.
- 26) Jacobus II, fra Kiøbenhavn.
- 27) Alertus, er begravet paa Kirke-Gaarden.
- 28) Stigotus. (349)
- 29) Petrus II, som efter et halv Aars Forløb, godvilligen forlod Embedet.
- 30) Jacobus III med Tilnavn Krakke, som forestod Embedet i fire Aar.
- 31) Henricus II, som omsider godvillig sagde sig fra Embedet.
- 32) Petrus III, som formedelst idelige Svagheder og Sygdom, forblev ikkun kort Tid i Embedet.
- 33) Johannes III, sive Svevus, som efter et halv Aars Forløb, sagde sig fra Embedet.
- 34) Paulus, som ligeledes frasagde sig Embedet, da han i et Aar havde forestaaet det.
- 35) Petrus IV, som efter kort Tid døde i Embedet.
- 36) Jacobus IV. med Tilnavn Veslössius, traadte til sit Embede Anno 1345, og strax derefter resignerede,
- 37) Nicolaus VII med Tilnavn Klinkehammer, som paa halvanden Aars Tid var i Embedet
- 38) Michael, fra Skaane, som forestod Embedet i 26 Aar.
- 39) Nicolaus VIII, som døde Anno 1392.
- 40) Nicolaus IX, Clementis Filius, som i 52 Aar viselig forestod Embet og døde Anno 1444.
- 41) Petrus V. sive Petrus Laale.
- 42) Andreas Laale, Nepos Petri Laale, som døde Anno 1464.
- 43) Henningus Jacobi, som døde Aar 1467.
- 44) Petrus VI. sive Petrus Benedicti, som var i ni Aar i Embedet, og siden sagde sig derfra.
- 45) Olaus, en Jyde, forestod Embedet i 14 Aar.
- 46) Jacobus V. af Siælland, som, efter at have forestaaet Abbediet i atten Aar, levede endnu derefter i ni Aar, og døde Anno 1518. (350)
- 47) Henricus III, sive Henricus Christiani, en Jyde, han forestod Embedet omtrent i Aaret 1521 og døde Anno 1539.

Eptaphium er saaledes:

Progenie clarus, virtuteqve clarior, alto
Abbas Henricus clauditur hoc timulo.
Annis ipse novem Witschel, sex prosuit Esrom,
Huic triginta uno subdita Sora suit.
M. qvoqve D. ter X. simul octo, Mense Decembri
Luceqve ter dene morte peremptus, obit
E.S.
Una mihi spes est, cum Christo carne resurgam.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

48) Nice Nicolaus Jaspari, en Jyde, døde Anno 1556.

49) Olaus II, sive Olaus Laurentii, med Tilnavn Kaarsemose, han døde Anno 1565.

50) Martinus Petri var den sidste, hvilken, da han forlod den Romersk Catholske Religion, blev derefter Præst i Roeskilde, den samme har skrevet og i Trykken udgivet: Monumenta qvædam Sorana, Danice descripta.

En vis Famulus af Closteret er og til Sorø begravet med dette Epitaphio:

Abbati gratus Famulus jacet hic tumulatus
Jonas ablati, nobis Sanctis sociatus,
Jerusalem repetit bis, ter Romamqve revisit
Et simul ad Sanctum transit hic Jacobum.

End videre ere af lærde Mænd her i Kirken henlagde til Hvile blant andre de efterfølgende:
Hilarius Johannis Malmogiensis; hvilken da han i nogle Aar i Kiøbenhavn havde doceret Mathesin, blev afsinddig, og laborerede af (351) denne Svaghed hans øvrige Livstid, som var imod 20 Aar, han døde Aar 1567, og hans Epicedeon læses af følgende Indhold:

Hilarius fatis pressus & actus obit;
Floruit is tantum Musis, & clarior ante,
Dum mens in vegeto corpore sana suit.
Ingenii primum, tum vitæ Lumine cassus
Occidit; ablatum reddet utrumqve Deus.
Canutus Petri Boelius.

Med nest staaende Epitaphium:

Reverendus & Doctus Vir, Magister Chanutus Petri Boelii Ripensis, Lector & Pastor incliti Cænobii Sorensis, in Seelandia Daniæ, placide & pié ex hac vita emigravit, Anno Domini 1569 Septembr. 8 Die ætat 30 Officii 3tio.

Subjecta tecubat Chanutus molliter urne
Petreus, clææ qvem genuére Ripæ
Ingenium nudis cultum florentibus annis
Est, ubi Balthiacis septa Minerva Fretis.
Post Viteberga Viris semper fæcunda disertis
Instituit, celebrem contribuitqve gradum;
At tandem sacri Lectoris munere functus.
Doræ, graffanti morte petinus, obit.
Doctrinæ similes, mores & vita suerunt,
Mors igitur vitæ est sons & origo novæ.

[Sorø Kiøbstæd i Sorø Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxø-Herred i Sorø og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

C. M.

Andreas Christiani Ripensis, Amtmand over Sorø Amt, døde 1606.

Johannes Michaelis, Cantor og Canonicus til Lund.

Johannes Meursius, Professor I Sorø, døde Anno 1639. (352)

Joachimus Krackevitzius, S. S. Theologiæ Professor og Sogne-Præst, døde 1642.

Nicolaus Martini Sckielderupius, Logices Professor & Pastor, døde Anno 1640.

Joachimus Burserus, Medicinæ Doctor & Physices Professor, døde Anno 1649.

Her ligger og en Romersk-Catholsk Islandsk Biskop, navnlig Augmundus begravet, der efter Historiernes Forlydende Anno 1540 blev fra Island ført fangen til Dannemark, saasom han blev beskyldt for at have været Stiftere til et Oprør I Island, hvorudi den Kongelige Lehnsmænd og endeel andre Betientere vare omkomne; Han blev ved hans Ankomst til Dannemark ført til Sorø-Closter, hvor han som en Staats-Fange blev forsvaret, med døde strax derefter, og blev her begravet; hans Epitaphium er kort og lyder saaledes:

Hic sepultus est Augmundus Islandiæ Episcopus.

Befalings-Mænd. Da kong Friderich II som før er meldet, stiftede en Trivial-Skole paa Stedet, blev der tillige sat Befalings-Mænd derover, som stedse skulde boe i Sorø, og tillige være Skolens Ephori og Oeconomi. Disse har været:

- 1) Christianus Maccabeus, som siden blev Archidiaconus til Lund.
- 2) Magaster Johannes Michaelis Randrusius, som døde Anno 1601.
- 3) Nicolaus Kragius, Ripensis, som tilforn havde været Professor ved Kiøbenhavns Academie, han døde 1608.
- 4) Magister Johannes Stephanius, som døde Anno 1623.
- 5)

Efterat Kong CHRISTIAN IV. havde forvandlet Skolen til et Ridderlig Academie, blev sat Befalings-Mænd derover af Adelige Personer, som bleve kaldet Hofmestere, dem blev pro officio tillagt (553) Indkomsterne af Børglum-Closters Gods i Vensyssel, og tillagt den Titul af Rectores Academiae; Endskiønt de ere opregnede i den Anden Tome af Vitruvius, saa dog for Ordenens skyld anføres de her:

- 1) Justinus Höeg, Eques auratus, som antog Administrationen Anno 1623 og døde Anno 1646.
- 2) Henricus Ramelius, Anno 1640.
- 3) Falco Giöe, Anno 1649.
- 4) Georgius Rosenkrantz, tilforn Kongelig Skatmester, i hvis Tid Akademiet undergik.

[Sorø Kiøbstæd i Sorø Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorø og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tygevelde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

I hvor stor Anseelse dette Ridderlige Academie i sin Flor og Velstand var i hele Europa, sees af det freqventerede, endog vare adskillige Fyrstelige Børn, og saa mange, at neppe noget Academie i Europa, i lige lang Tid kan rose sig af saa stort Antal af unge studerende Printzer; disse, som jeg af Resenii Skrift anfører, vare blant andre flere de følgende:

- 1) FRIDERICUS, CHRISTIAN IV. HerrSøn, som siden var Konge i Dannemark; han kom til Academiet Anno 1624, og forlod det igien 1627.
- 2) Johannes Philippus, en Søn af Hertugen af Holsteen Glücksburg, som i November Maaned Anno 1639 kom til Academiet, og forblev der til samme Maaned i det nestfølgende Aar.
- 3) Wilhelmus Christophorus.
- 4) Georgius Christianus.

Begge Land-Grever af Hessen, som opholdte sig paa Academiet fra Aar 1642 til Aar 1644.

- 5) Franciscus Pjilippus, en Søn af Hertug Philip af Holsteen Glücksburg. (554)
- 6) Johannes Bugislaus, en Søn af Hertug Friderich af Holsten Norborg.
Begge opholdte sig i fem Aar ved Academiet fra Anno 1641 til Aaret 1646.
- 7) Georgius, Land-Greve af Hessen.
- 8) Chrisianus Augutus, Hertug til Schelsvig, Greve til Oldenborg og Delmenhorst.
- 9) Valdemarus Christianus, Greve til Schelsvig og Holsteen, som fra Anno 1630 til 1636 opholdte sig i Sorøe.

Resenius nævner ikke flere, skjønt det er bekiendt, at endnu flere Printzer end disse antegnede, har opholdt sig her, og blant andre

CAROLUS GUSTAVUS, som siden blev Konge i Sverrig, hvorom er meldet i den anden Tome af Vitruvius.

Men da Academiet blev ophævet, og efter Kong FRIDERICH III bemeldte Foundation atter paa Steder blev indrettede en Kongelig Skole, fik den igien andre Befalingsmænd eller Oeconomos, som af Kongen bleve satte. Disse vare:

- 1) Nicolaus Johannis Overbergius, som forestod Embedet i 19 Aar.
- 2) D. Laurentius Fossius, Med. Doct. & Assessor, var der omtrent I 18 Aar.
- 3) Johannes Dietericus Gruner, Kongelig Etatz- og Justitz-Raad, i 9 Aar.
- 4) Jacobus Frenciscus vor der Osten, Conferentz- og Etatz-Raad, siden Geheime-Raad og Ridder af Dannebroke, omtrent i 23 Aar.
- 5) Wilhelmus Augustus von der Osten, som tilforn var Stift-Amtmand i Bergen i Norge, og Anno 1735 bekom denne Betiening.

I dennes Betienings Tid var det, at Hans Kongelige Majestæt Kong CHRISTIAN VI fattede det Forsæt at ville forandre Skolen, (555) og igien sette i den Stand, som den af Kong CHRISTIAN IV, var sat, og at lade paa nye der indrette et Adelig og Ridderlig Academie; denne sidst benævned Hofmester, Wilhelm August von der Osten, forblev paa nogen Tid i

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tygevelde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

dette Embede, og derefter Deputered for Financerne og tilsidst Ridder af Elephanten, førend han døde, hans Efterkommer var Geheime-Raad Christopher Ernst von Beulewitz, Ridder, som siden blev Cancellier og Amtmand i Holsteen, efter ham fulgte Geheime-Raad Henrich VI. Greve af Reussen, Ridder, i hans Tid blev Akademiet indviet, som i Atlas Dan. og Thuras Vitruvius i den Anden Tome er anført, og Foundationen paa Sorøe Academie af 1747 den 7 Julii indført i de aarlige Forordninger 1747. Ham succederede 1754 Geheime-Raad Carl Juel, Ridder. **Hvad til det nye Ridderlige Academie er givet.** Samme Tid skienkede den berømmelige og lærde Historieskriver Ludvig Baron af Holberg sit Baronie til dette Academie, ved sin Afgang den 27 Januarii 1754, hvilken Foundation Ord til andet er indført i Hofm. Fund. Tom. VII. pag. 587; desuden gav han til Akademiet ved Testamente, confirmeret den 1 Martii 1754 en Capital af 12000 Rdlr. sit Bibliotheqve, og 1000 Rdlr. af hvis Rente det aarlig skulde forbedres vid. Ibid. Pag 590 591.

Bemeldte Baron Holbergs Liig er der indsat i Kirken, og over ham et Marmor-Epitaphium; han var fød i Norge 1684 blev Professor Historiarum ved Kiøbenhavns Universitet 1714, som han forblev til sin Død 1754, hans Liv og Levnet har han selv udgivet, og hans mange skønne udgivne Skrifter ere, foruden hans Stiftelser, hvoriblant er én til fornemme Jomfruers Giftemaal, til berømmelig Afmindelse efter ham.

Etatz-Raad og Envoye i Haag Niels Griis, Ridder, skienkede 1747 sit Bibliotheqve, at deles imellem det Tydske Cancellie i Kiøbenhavn og Sorøe Academie vid. Hofm. Fund. Tom. VII. pag. 592. (356) Biskop Edvard Londeman Rosenkrone til Rosendal, skienkede ligeledes sit Bibliotheqve ved Testamente 1749 til Sorøe Academie, og 50 Rdlr. til Bog-Skabe. Vid. Hofm. Fund. Tom. VII. p. 593.

Endelig er ved trykt Forordning 1751 Hellestrup Gaard og Gods lagt under Sorøe Academie, som var en Gave af Oberste Kalkreuter til aldrende Ifficerer, imod at Akademiet efterkommer hvad Foundationen 1744 indeholder, samme er anført i Hofm. Fund. Tom. VII. pag. 594.

De forrige Præses, Hofmestere og Rectores fra 1585 til 1650 have været følgende:

Præses.

- 1) Magister Christian Maccabæus, fra 1686 til 1597.
- 2) Magister Johannes Michaelis, fra Randers, døde 1601.
- 3) Herr Niels Kragh, fra Ribe, døde 1606
- 4) Herr Anders Christensen, fra Ribe, døde 1607.
- 5) Herr Johannes Jacobæus, døde 1608
- 6) Magister Johannes Stephanus, døde 1625

Hofmestere.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Trygevelde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Trygevelde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tygevelde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

- 1) Just Höeg til Giorsløv, fra Academiets Oprettelse 1628. til 1640.
- 2) Henrich Ramel til Bekkeskou, til 1646.
- 3) Falk Giöe, til 1649.
- 4) Jörgen Rosenkrantz, i hans Tid blev Akademiet nedlagt.
Rectores til Academiets Nedleggelse 1665.
- 1) Niels Glud, fra 1586 til 1586.
- 2) Johannes Stephanus, fra 1592 til 1597.
- 3) Niels Jörgensen Ærytræus, til 1608.
- 4) Sören Andersen, fra Ribe, til 1611.
- 5) Magister Jens Dynesen Jersin, til 1615. (357)
- 6) Rasmus Jensen, til 1619.
- 7) Johannes Rasmussen, fra Kiøge til 1621.
- 8) Morten Matthisen, fra Kiøbenhavn, til 1622.
- 9) Niels Skielderup, til 1626.
- 10) Christopher Christensen, til 1630
- 11) Johannes Jensen Svaningius, til 1635.
- 12) Albert Meyer, fra Kiøbenhavn, til 1640
- 13) Rasmus Paul Vinding, til 1646.
- 14) Niels Jörgensen Serup.

I Marmora Danica Tom. I. fra pag. 144 til 183 ere den største Deel af foranførtes Inscriptioner mere vidtløftig anførte. Hvad Inscription der findes paa Kong WALDEMAR III Ligkiste, som er af Tin, samt paa Alter-Tavlen, er anført i Hofm. Fund. Tom. VII. pag. 549.

De som ere nu ved Akademiet. Foruden Ober-Hofmestrerens, ere der tvende Professores Juris, 1 Professor Theologiæ, som tillige er Sogne-Præst, 1 Professor Eloqvientiæ & Historiarum, 1 Prof. Math. & Philosophiæ, 1 Doctor Medicinæ, 1 Sprogmeister, 1 Repetent, 1 Berider, 1 Fegtmester, 1 Dandsemester, 1 Tegnemester, 1 Forvalter, 1 Bogtrykker, 1 Chirugus, 1 Apotheker, 1 Urtegaardsmand.

Under-Betientere: 1 Spisemester, 1 Bogbinder, 1 Taffeldekker, 1 Tvetterske, 1 Grovsmed, 1 Udrider, 1 Vægter, og 2 Staldkarle.

Siden Academiets nye Stiftelse har dog ikke Akademisternes Antal været høyere paa engang end 20, hvoraf dog nogle har været Privatister.

Byen angaaende. Byen er ikke stor, da der findes alene 68 Borgere, og med Akademiet skal der ey være over 697 Mennesker unge og gamle, nemlig: 1 Byefoges, der er tillige Birkedommer, 1

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)
[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Tybierg-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)
[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)
[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)
[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)
[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)
[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)
[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

Byeskriver, som er tillige Postmester og Birkeskriver, 1 Klokke, 1 Organist, 1 Skoleholder. (558) 6 Kiøbmænd, hvis Handel ey er af Betydning, siden de maa tage deres Vahre fra Søe-Stæderne, endeel fornemme Familier og Enker, som leve der af deres Midler formedelst Egnens deylige Situation, af Handverker alleslags 69, hvoraf Skoemagere ere 11.

Bye og Birketing. Bye- og Birketing holdes i er Huus uden for Sorøe om Torsdagen.

Consumption. Consumptionen har været aarlig 2000 Rdlr.

Markeder. Der holdes tvende Markeder, nemlig i Julio og October.

Fiskerie. I Søen ved Sorøe fanges, dog sielden, en Fisk, kalder Malle, som er meget behagelig at spise.

Om Sorøe har Nicolaus Durop udgivet en Beskrivelse, kaldet Sora Humili spiritu descripta, Hafn 1635 in 4to.

Da Academiet var i Stand i forrige Seculo, vare ved samme nogle berømte Professorer, nemlig: Christianus Matthiæ, en stor Theologus og Polyhistor. Steph. Joh. Stephanus, Philoloh. Joh. Cluverus, Meursius, Ernestius og Vitzlebius, som har udgivet endeel skønne Skrifter.

Herre-Gaarde i Sorøe og Ringsted-Herred.

Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.
Baarse-Herred i Vordingborg Amt.
Hammer-Herred i Vordingborg Amt.
Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.
Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.
Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.
Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.
Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.
Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.
Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.
Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.

1.) **Bregentved** i Hasle Sogn i Ringsted-Herred.

Bygningen og Eyernes Navne om denne Gaard, som med flere er indrettet til et Grevskab, er anført i Atlas Dan. Dertil kan følgende angaaende Eyerne anføres: 1550 er Deeling skeet imellem Anders Bille til Søeholm, paa sine Børns Vegne, Mouritz Olufsen til Bollerup, Kbud Gyldenstjerne til Vosborg paa deres Fruers Jytte Podebuskes og Frue Anne Olufs Datter Vegne til Kragerup, om de Hoved-Gaarde, som dennem efter Frue Anne Mauritz Datter var tilfalden, nemlig: Bregentved, Aagaard, Kaarsholm; 1572 skrev (559) Velbyrdige Oluf Mauritzen sig til Bregentved, hvis smukke Epitaphium findes i Ringsted Kirkes Chor.

2.) **Conradsborg** i Vetersløv Sogn i Ringsted-Herred er forðum kaldet Sørup, førend det blev et Baronie. Den bestaaer af Corps de Logis, to Etager med tre Fløye Grundmuur, og to Lade-Gaarde, hvortil nyelig er bygt et stort Huus till Bryggers, Korn-Lofter o.s.v., og uden for Gaarden et Huus til Forpagteren; Gaarden har Graver rundt omkring, og en vel anlagt Hauge; i Dyrehaugen er got Vildt;

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tygevelde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

i Gravene og Parkerne got Fiskerie, ligesom og Gaarden har vidtløftig Skov i Humbløse; det øvrige er anført i Atlas Daniæ.

3.) **Eskildstrup** i Sneesløv Sogn i Ringsted-Herred. Borge-Gaarden er opbyggt af Bindingsverk af Joh. Saabye; Lade-Gaarden udvidet og forbedret, da Grev Moltke eyede Gaarden; af den gamle Bygning er indsat en Steen i den nye Bygning, med Inscription: Berrete Schawe 1600 og Vaaben: bemeldte Saabye har og anlagt endeel Fiske-Damme og en smuk Hauge.

De ældste Eyere have været Otte Nielsen Schave, 1328. Niels Johansen 1344. Jens Schave, Ridder, 1400. Niels Schave, Ridder, 1451. Mauritz Schave 1517. Herlov Schave, fra 1577 til 1583 hans Datter Birgitte Schave fik Gaarden efter ham; de øvrige findes i Atl. Dan.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

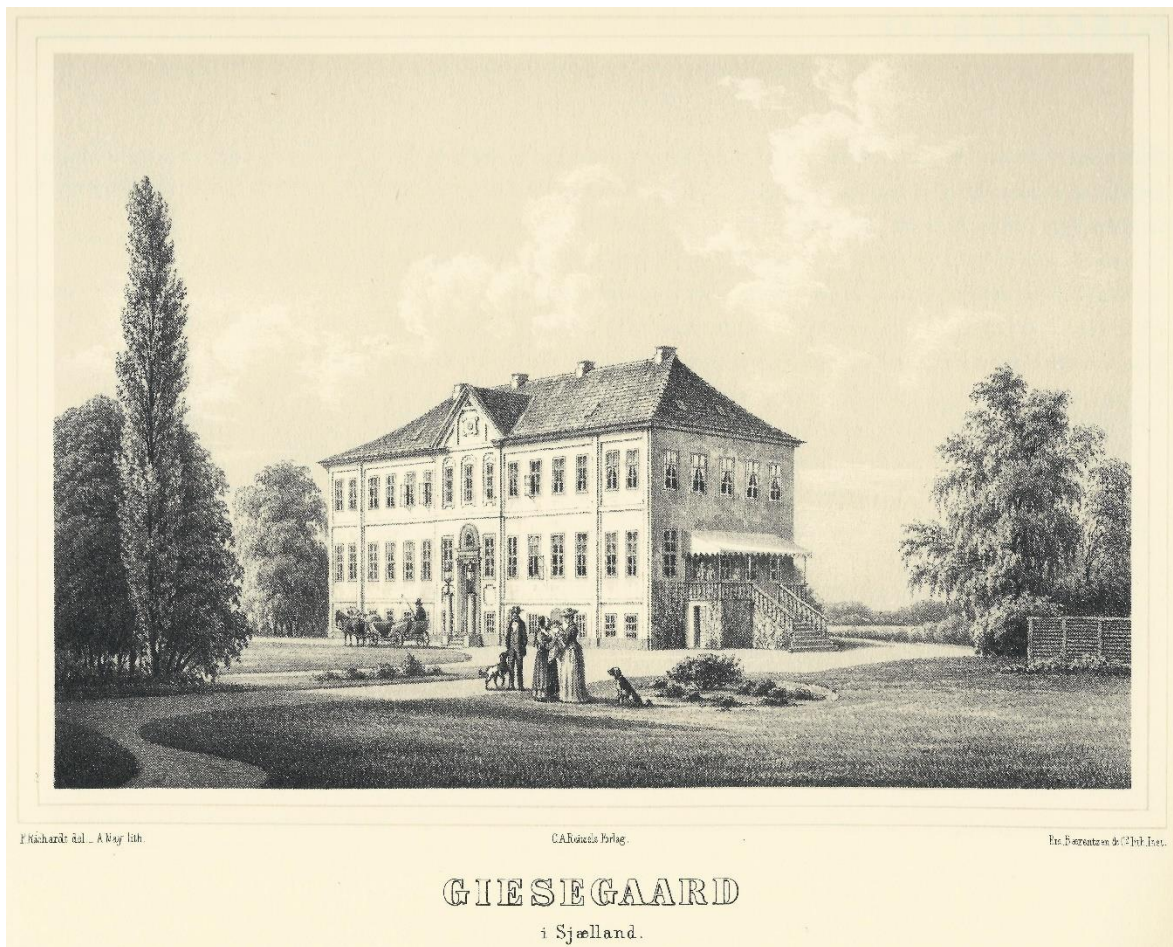
[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

4.) (tom III. pag 75) Giesegaard i Nordrup Sogn i Ringsted-Herred. Gieses Enke fød af Schönback, tilligemed Søn Amtmand over Vordingborg, Christopher Giese, eyede Gaarden en Tid lang, og i deres Tid blev Skoven og Bønderne meget medtaget. Efter ham kom Myntmester Schavenius og Justitz-Raad Hiort; 1720 kiøbte Geheime-Raad Gabel Gaarden, og lod opbygge Lade-Gaarden, som da var afbrændt, samt anlægge en smuk Hauge og Herlige Aller, som siden er forbedre (560) og vedligeholdet; efter ham Grevinde Schack, som har ladet opbygge et Corps de Logis med Italiensk Tag, smukke Logementer og Kieldere. Det øvrige er anført i Atlas Daniae.

5.) **Gisselfeld** i Braabye Sogn i Ringsted-Herred. Borge-Gaarden er en dobbelt indbygget gammel grundmuret Bygning med Graver om, bygt 1540 af Peder Oxe; endeel deraf har Ober-Cammerjunker Knuth 1690 ladet reparere; paa Lade-Gaarden findes tre Billeder ved Tærse-Loen

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

indmuret; Gaarden skal Peder Oxe have fløttet fra et Sted ved Thorup Søe, og opbyggt den paa det Sted, den nu staaer.

Eyerne have været: Peder Falk, hans Søn Eskild Falk og Datter Ide Falk, som var tredje gang gift med Mogens Giöe; deres Søn Eskild Giöe 1497. hans Søn Henrich Giöe, som solgte Gaarden 1527 til Johan Oxe, som døde 1534, da Torben Oxe fik Gaarden 1527 til Johan Oxe, som døde 1547, da Torben Oxe fik Gaarden ved Skiftet, og døde 1547, hans Broder Rigens Hofmester Peder Oxe og Frue Mette Rosenkrantz, efter hende Otto Christopher Rosenkrantz, Peder Oxes Datter-Søn Frantz Lykke, ved hvis Fald 1661 Kongen gav Gaarden til Feldt-Marschal Schak, efter hans Død Ober-Cammerjunker Knuth, som døde 1699; Feldt-Marschal Gyldenlöve, hvis Enke, som fik Geheime-Raad Hans Adolf Ahlefeldt, døde 1754, da det efter Gyldenlöves Testamente blev er Jomfrue-Closter, see videre Atlas Dan. pag. 76 og Hofm. Fund. Tom. VII. pag 528 seqv hvor samme omstændig er anført. Ober-Directionen fører Grev Danneskiold Samsøe; Eyendommen er maadelig, men har skønt Fiskerie af Karper o.s.v.

Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.

Baarse-Herred i Vordingborg Amt.

Hammer-Herred i Vordingborg Amt.

Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.

Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.

Faxe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.

Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.

Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.

Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.

Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.

Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.

6.) **Hellestrup** i Flinterup Sogn i Alsted-Herred. Gaarden er Bindingsverk, og har i dette Seculo tilhørt General-Major Philip Adam Massenbak, Ridder, til 1712. Oberste Anders Trolle, til 1721. General-Major Simon Henrich von Donep, til 1724. Vice-Admiral (561) Johan Anton Poulsom, til 1729. Mogens Hachsen, til 1731. Efter ham Oberste Rabe von Kalkreutz, som 1743 testamenterede Gaarden til aldrende Officerer o.s.v. Gaard og Gods er under Sorøe, som derimod efterkommer Testamentet. S. Hofm. Fund. T. VII. p. 594.

7.) **Mørup** i Fiennisløv Sogn i Alsted-Herred. Bygningen er Bindingsverk; Lade-Gaarden er afbrudt og igjen af Conferentz-Raad Luxdorf opbyggt.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

Eyerne have været: Christen Mikelsen, døde 1609. Daniel Denov, 1669. Johan Hagesen. Niels Christensen. Frøken Vita Biering. Oberste Luxdorf. Conferentz-Raad Bolle Wilhelm Luxdorf. Lars Biörn. Geheime-Raad Scheel og Enke. 1772 Geheime-Raad og Stift-Amtmand Grev Knuth.

8.) **Ottestrup** i Ørsløv Sogn i Ringsted-Herred. Er Bindingsverks Bygning, hører med Giesegaard til Cammer-Herre Grev Schak.

9.) **Ringsted-Closter** ved Ringsted Bye i Ringsted-Herred, har fordum været et Benedictiner-Closter, som omstændig er anført i det Danske Magazin Tom. I. fra pag. 67 til 79. Tom IV. p. 321 og Tom. VI. pag. 367.

Efter Abbederne kom den under Lehnsmændene til 1660, da Gaarden til en Slagter-Enke blev udlagt, hvis Datter igien afstod Gaarden til Kongen; siden efter til Geheime-Raad Gabek, Krigs-Raad Langenfelt; derefter Krigs-Hospitalet, som solgte Gaarden 1740 til Krigs-Raad Peder Johansen Neergaard, hans Søn Cancellie-Raad Johan Neergaard 1772. Denne Gaard har svaret 5000 Rdlr. aarlig i Forpagtning.

Gaarden er en gammel grundmuret Bygning to Etager; Lade-Gaarden er Bindingsverk. Ringsted-Closter er ikke anlagt af Sven Estridsen 1082, thi han døde 1074, men den er fuldført af Biskop Sven Nordbagge 1082. (362)

Sorøe Kiøbstæd i Sorø Amt.
Baarse-Herred i Vordingborg Amt.
Hammer-Herred i Vordingborg Amt.
Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.
Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.
Faxøe-Herred i Sorø og Vordingborg Amt.
Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.
Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.
Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.
Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.
Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.

10.) (Tom III pag. (80.) Skioldnesholm i Valsøllille Sogn i Ringsted-Herred.

I Steden for de gamle grundmurede Bygninger er 1766 af Grevinde Laurvig opført en Italiensk Bygning med Forspring og to Side-Fløye af Grund-Muur.

Gaarden ligger meget behagelig med Søer og Skove. I Valsøllille store Søe er en liden Øe med Træer, Alleer, Lyst-Huuse og Labyrinther. Nest ved Øen skal Kong Skiolds Slot have staaet hvoraf sees Rudera.

Da Lehnsmændene gik af, fik Rentemester Möller Gaarden; 1682 fik Hans Høy-Grevelige Excellence Ulrich Friderich Gyldenlöve Gaaard og Gods af 618 Tdr. Hartkorn imod endeel Gods i Holsteen og Gyldenlund i Kiøbenhavns Amt, som var taxeret for 38000 Rdlr. Hans Datter blev gift med Fyrsten af Augustenborg, som solgte Gaarden til Grev Laurvig.

Sorøe. 11.) Sorøe store Lade-Gaaard i Slaglille Sogn i Alsted-Herred.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tygevelde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

Kong CHRISTIAN IV. lov 1636 af Slagelse Bye 10 Gaarde afbryde, og Gaarden 1643 ved Lehnsmand Henrich Ramel opbygge; den har længe været bortforpagtet til Sorøe Academie for 2000 Rixdaler aarlig.

(pag 81.) 12.) **Sophiendahl**, kaldtes tilforn Stengelstrup i Torslev Sogn i Ringsted-Herred. Herr Grev Moltke har ladet Laden og Staldene opbygge af Krid-Steen og Grund-Muur, og Stue-Huset af Bindingsverk. Kong FRIDERICH IV. lod de to smaa Byer Stengelstrup og Øld afbryde, og indrette til Rytter-Kaabler; samme har bemeldte Grev Moltke inddeelt i tolv Kaabler samt tvende Eng-Hauger, i hver Kaabel en Dam med Karper og Carusser, ladet Markerne rense, lagt en bred Vey midt igiennem Kaablerne, og plantet levende Gierder, ved hvilken Indretning mange fattige Folk hat havt god Fortieneste, saasom ingen Bonde har derved havt noget Hov-Arbeyde. (363)

13.) Ødemark i Bromaae Sogn i Alsted-Herred er ufri, har tilforn været to Bønder-Gaarde, og bestaaer af 18 Tdr. 7 Skp. 2 Fk. Hartkorn, det øvrige er anført i Atlas Dan. og Hofm. Fund. T. VII. pag. 555.

Baarse-Herred i Vordingborg Amt.

Vordingborg. Vordingborg Kiøbstæd. Til Sognet hører Knudsbye 6 hele Gaarde, 6 halve Dito og 6 Huuse. Kiddehauge, 1 Gaard. Færgegaarden, en halv Gaard. Ventersbølle, 1 Heel, 3 halve Gaarde, 4 H. Nyerød, 2 halve G. 1B. 11 H. Hulemose Mølle, 1 G. Bakkebølle, 7 hele, 9 halve G. og 19 H. Rosgaards-Huuset. Græsbierg, 5 halve G. 2 Fæster-Huuse; de som boe paa det gamle og nedbrudte Slots Bygninger hører under Landet og ey til Kiøbstæden.

Faarøe. Faarøe ligger nu ey til Vordingborg, men til Baadøe, 2 Gaarde, men de svare Tiende til Sogne-Præsten i Vordingborg.

Masned.Øe 3 hele G. 1 Huus, hører til Vordingborg Sogn i det Geistlige, men i det Verdslige tilligemed Faarøe under Møens Jurisdiction.

Præstøe Kiøbstæd. Nyesøegaard.

- 1) Kallehauge Sogn (a) Balle, 10 G. 9 H. Viemose, 23 G. 28 H. Kallehauge, 30 G. 30 H. Langebek 10 G. 17 H. Steensbye 24 G. (364) 27 H. Vestenbek, 9 G. 5 H. Steensmølle, 1 H. Vrangsgaard, 2 G. 3 H. Kallehauge (Færgegaard) 1 G. Ellebrødgaard, 1 G. Skouledshuus, 1 H. Radbjerggaard, 1 G. Langøe en Øe, 4 G. Tærøe en Øe, 4 G.
- 2) Ørsløv Sogn og Bye, 28 G. 10 B. 34 Huusm. (b) Søebye, 4 G. 1 H. Græsbierg, 3 G. 3 H.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

- 3) Udbye Sogn og Bye, 13 G. 13 H. (c) Gromløse, 12 G. 15 H. Teilstrup, 4 G. 2 H. Skalderup, 9 G. 8 H. (365)
 - 4) Øster Egitsbiere Sogn og Bye, 5 G. 4 H. (d) Riistofte, 13 G. 5 H. Lekkenbye, 10 G. 15 H. Lekende Mølle, 1 H. Tolstrup, 8 G. 2 H. Skouhuuse, 11 G. 6 H. Eskebieregaard, 1 G. Skuderup, 10 G. 5 H. Staabye, 8 G. 5 H. Skulderupgaard, 1 G. af 10 Tdr. 5 Skp. 3 Fk. 1 Alb. Hartkorn. Smul opbyggt. Kromer Vengegaard, 1 G. Valboegaard, 1 G. Lekkende Gaard, fordum en Herre-Gaard af 6 Tdr. 4 Skp. 3 Fk. Hartkorn. De to Gaarde hører til Nysøe.
 - 5) Mehrn, 15 G. 8 H. Sagebye, 9 G. 6 H. Nørre Mølle (366) 1 G Kindvig, 12 G 7 H. Skaldsbye, 2 G. Sandvig, 13 G. 9 H. Taagebye, 4 G. 1 H. Dito i Skoven, 1 H. Baadbyegaard, 2 H. Eyendommen lagt til Nørre Mehrn. Høvdinggaard, 1 G.
 - 6) Allisløv Sogn. (f) Rekinde Bye, 3 G. foruden Præste-Gaarden. Tiørnehoved, 7 G. Ullede. 14 G. Nebbelegaard, 2 G. Gierdere, 3 G. Ammendrup, 4 hele 0 halve Gaarde. Kragevig, 4 G. Oremandsgaard er afbrudt. (367)
 - 7) Joens- eller Jungshoved Sogn (g) Smidstrup, Steenstrup Ambek, Rønneklint, Rønsvig, Staurbye, i disse sex Byer 67 G. 6 B. 37 H. Jungshovedgaard Herre-Gaard.
 - 8) Skkibbinge Sogn og Bye, 18 hele G. 4 halve G. 24 H. (h) Ennegaarde, 4 G. 8 H. En Vand-Mølle. En Veyr-Mølle. Skouhuuse, 3 G. 9 H. Egebieregaard, 2 G. Hovgaard, 2 G. 6 H. (368)
 - 9) Beltringe Sogn, Hastrup, 10 G. 10 H. (i) Dysløv, 15 G. 5 H. Faxinge, 12 G. 8 H. Øregaardhuuse, 2 B. Beltringe Herre-Gaard.
 - 10) Baarse Sogn og Bye, 25 G. 19 H. (k) Riisbye, 8 G. 8 H. Broskou, 3 G. 3 H.
 - 11) Snesere Sogn og Bye, 21 G. 21 H. (l) Aasielde, 7 G. 7 H. Overeven, 4 G. Askovs Mølle, 1 G. Kongens Mølle, 1 G. Tappernøie Kroe, 1 H. Store Rotting og Skoubyegaarde, 13 G. 6 H. Lille Rottinge, 4 G. 3 H. Sneseretorp, 8 G. 2 H. Smidstrup, 8 G. 5 H. Brøderup, 11 G. 10 H. Sølperup, 4 G. 3 H. Siolte, 10 G. 6 H. (368)
 - 12) Eververdrup Sogn og Bye, 6 G. (m) Krymplinge, 3 G. Taageskov, 4 G. Staunstrup, 6 G. Hamestrup, 6 G. Engelstrup, 9 G. Bogesøe, 12 G. Størtinge, 6 G. Lille Raadsgaard paa 11 Tdr. Hartkorn. Bekkeskou Herre-Gaard; i alt 53 Gaarde, Huuse ved Stranden og Skoven 50. (370)
- a) (367) Kirken ligger for sig selv ey langt fra Stranden; I Taarnet to Klokker den ene fra 1618. Alter-Tavlen er 1743 forbedret og Udbygningen 1652 tilsat. Alter-Tøyet ec. er af rød Fløyel med Galuner givet 1737 af Kong CHRISTIAN VI. (364) Kalken givet af Kong FRIDERICH V. 1747. En Sølv Æske af Rasmus Rasmussen 1716. En Sølv-Kande 1682 af Steen Skinkel, renoveret 1698. Døbe-Fonten af Birgitte Jacobi Andersens, 1631. En Tavle over Herr Jacob Andersen, døde 1633.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

- I den nye Udbygning er e Tavle over Sogne-Præsten Carl Torchilsen.
Ved Kirken er vel en Kilde med Blok, men som nu ikke besøges.
I Marken findes over 16 Høye med Hedenske Offer-Stæder og Begravelser; tvende er opgravet, som var omsat med Steen, hvori var Krukker med Aske.
Ved Færgegaarden er en Kilde, derfra er Overfarten til Møen, Langøe og Seierøe.
- b) Kirken har et Taarn, to Klokker fra 1630 og 1741 samt et Seyerverk.
- c) I Taarnet ere tre Klokker, den ene fra 1629, da Palle Rosenkrantz var Lehnsmand, den anden med Munke Skrift, og den tredje fra 1631.
Et Epitaphium over Sogne-Præst Lars Jacobsen, 1692. Et dito over Mag. Iver Arntsen Dam.
Tre Alen fra Choret paa Kirke-Gaarden er en Graasteen 2 og en halv Alen lang, hvorpaa staaer et lang Kors med et Hiul midt om, som efter Tradition skal være over Gunder Hahne, som har givet 8 Daler aarlig til (365) Sognets Fattige, hvilke hver Jule-Aften af Kirkens Indkomst uddeles og kaldes Gunder Hahnes Legatum og Minde. S. Hofm. Fund. T. VIII. pag. 509.
Tredive Alen fra Kirken ligger en saa kaldet Hellig Kilde.
- d) I Taarnet ere to Klokker, den ene givet 1676 af Palle Rosenkrantz, og omstøbt 1726; den anden af Kong FRIDERICH V. 1757
Ved Kirken ere fir Udbygninger af 4 Jomfruer og Søstrere opbyggt i de Catholske Tider.
Kirken kaldes Olai Kirke.
En Liig-Steen over Sogne-Præst Niels Hansen, døde 1612.
I Sognet er Olai Kilde, som besøges St. Hans Dag.
Kalk og Disk er givet af den første Lutherske Præst Ole Madsen 1563.
- e) I Taarnet ere to Klokker, den ene med Inscription: Ave Maria, gratia plena, den mindste fra 1617.
En Liig-Steen over Sogne-Præst Niels Hansen, som haver havt tre Koner, døde 1612.
En Steen i Muren over Provst og Sogne Præst Lars Terpager, præst 51 Aar, døde 1772, 88 Aar gammel, og Hustrue Anne Schytte, døde 1746, 50 Aar gammel.
Alter-Tøyet og Betrækket paa Prædikestolen er sort Fløyel med Caluner, givet 1766 af Cammer-Herre Holger Rosenkrantz til Baroniet Rosenlund. (366)
Communion Sølv-Tøyet er omgiort 1727 da Præste-Gaarden brændte.
En Sølv-Eske til Brødet givet af Provst Terpager 1772.
- f) I Taarnet to Klokker, paa den ene læses: Maria, Anna, Susanna Herre Jesus. See Dan. Bibl. Tom. II. pag 54.
Paa Prædikestolen sees Otto Krabbes Navn 1689.
Et Epitaphium med Skilderier over Sogne-Præst Povel Sörensen Rechens, bekostet af Sogne-Præst Severin Terkelsen Horsens, som var Præst 48 Aar, og døde 1691 73 Aar gammel.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorø Amt.](#)
[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)
[Faxøe-Herred i Sorø og Vordingborg Amt.](#)
[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)
[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)
[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)
[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)
[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

Paa en Tavle staaer følgende: 1753 den 3 Junii blev den Kongelige Fregate af Vaade-Ild anstucken ved Saphi i Africa, hvor Søe-Cadet Friderich Conrad Bruun endte sine Dage, 17 Aar gammel, hvilket Forældrene Ole Bruun og Conradine Sophia Rostgaard har ladet opsette.

Paa Kirke-Gaarden er en Liig-Steen over Frue Conradine Sophie Rostgaard, som havde først Ritmester von der Maase til Tyberggaard, siden Justitz-Raad Ole Brunn, og døde 1758 54 Aar gammel, hun gav en Capital til Tyberg Hospital.

I Sognet var den Herre-Gaard Øremandsgaard, som er afbrudt og deelt til Rytter-Kaabler, hvorfor Præsten nyder 25 Rdlr. aarlig af Kongens Casse.

Hvad til de Fattige er giver S. Hofm. Fund. VIII. pag. 514. (667)

- g) Joenshoved skal have Navn efter den Søe-Røvere Joen. Kirken har et Taarn med Klokker, den ene med Inscription: 1719 Matthias Vinter 76 Aar. Paa den anden staaer: 1616 Si Deus pro nobis &c.

Alter-Tøyet af Fløyel er givet af Kong FRIDERICH IV 1719. Den Sølv Brokades Messehagel og Betrækket til Prædikestolen er givet 1761 og 1771 af Geheime-Raad Brokkenhuus og Elisabeth von Holstein, de har og ladet Kirken reparere, givet en nye Daab og Positiv og i Kirken vil lade deres Begravelse indrette.

En Liig-Steen over Sogne-Præst Stellandi Nielsen, døde 1620, 55 Aar, og Sogne-Præst Peder Hansen, døde 1636 38 Aar gammel, med begges Hustrue Anne Niels Datter, døde 1637 47 Aar gammel.

En Dito over Daniel Hansen Hasenhardt, Borger i Stubbekiøbing, hans Festemøe Birgitte Stellandi Datter, døde 1630, 19 Aar gammel.

En Dito over Sogne-Præsten Magister Falenkamp, døde 1719.

Præste-Gaarden brændte 1718 og da blev Kirken annectered til Præstøe. 1762 gik Sognet igien sin egen Præst; den nye opbygte Præste-Gaard blev sat paa et andet Sted, og skal efter Kongelig Rescript af 1 Junii 1770 kjøbes af Successoren med 333 Rdlr. 2 Mk.

- h) I Skibbinge Bye har fordum været en Præste-Gaard, hvor Præsten har to Huuse med Jord, som nu er skilt fra Bønderne og indhegnet for sig selv. Hovgaard er afbrudt og derpaa byggt to Bønder-Gaarde og sex Huuse. (368)
- i) Inscriptionen paa Beltringe Kirkes Chor, 1682. See Hofm. Fund. T. VIII. pag. 486. Paa Alter-Tavlen staaer Lave Beks og Agnete Grubbes Navne. Uander Alteret menes at de Bekker til Beltringe er begravet. En Liig-Steen over Geheime-Raad og Amtmand Volf Viet Christoph von Reitzenstens Frue Ölegaard Gram, som døde paa Beltringe 1759. 24 Aar gammel.
- j)
- k) Kirken er 1772 sat i god Stand, samt forsynet med et rødt Fløyels Alter-Tøj med Galuner. Et Epitaphium over Sogne-Præsten Johannes Lunde, døde 1703.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tygevelde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

Dorthe Urne var gift med en Bonde, paa hendes Stoel staaer: Gud støder de Hovmodige af Stoelen og ophøyer de Ydmyge, jeg vil love Herren 1658.

Annexet er Beltringe.

- l) I Taarnet ere to Klokker og et Slag-Uhr.

Sølv Kalk og Disk er givet af Kong CHRISTIAN VI og Esken af Kong FRIDERICH IV.

Alter-Tøyet er af rød Fløyet med Sølv-Galuner.

Kirkens Ornamente er smuk malede og ellers i god Stand, tilhører nu Geheime-Raad Greb Otto Thott til Gaunø. (369)

- m) I Taarnet ere to Klokker med Aarstallene 1615 og 1698.

Alter-Tavlen er fra 1633 og renoveret 1746.

Kalk og Disk er givet af Axel Urne og Lisbet Lindenov 1677. Herskabets Pulpitur af samme 1688.

Paa Panelet læses: Anne Marie Offenberg, Steen Skinkels Frue til Bekkeskou, 1712.

En Liig-Steen med Vaabner og Navne Vibike Bek til Bekkeskou, Tönne Galtis til Nyegaard

Enke med Datter Helene Galt, døde 1606 i hendes Alders 45 Aar.

I Kors-Kirken en Fane over Oberste Steen Skinken til Bekkeskou, døde 1711 59 Aar gammel, og Fruer Else Podebusk og Anne Marie Offewenberg.

Hans Broder Admiral Hans Skinkel.

Et Epitaphium over Landsdommer Knud Ahasverus Becher til Bekkeskou, døde 1738 57 Aar; han blev mordisk viis ihielslaget af sine egne Bønder, hvilke og derfor maatte miste Livet.

Et dito i Sacristiet over Sogne-Præst Rasmus Hansen, Professor Hans Rasmussens Søn, som havde meget reyst, blev siden Skibs-Præst og Grev Voldemars Præst i Rusland, reyste over 807 Mile, døde 1676 i hans Alders 73 Aar.

I Everdrup Mark er et stort Begravelse, kaldet Æverdis Grav; i samme Mark er en skøn Kilde.

I Krymplinge Mark ere tre store Hedenske Begravelser. (370)

Hammer-Herred i Vordingborg Amt.

- 1) Toxved Sogn og Bye, 13 G. 19 H. (n) Boserup, 4 G. 2 H. Søestrup, 10 9 H. Ravnstrup, 4 G. 3 H. Ravnsbjerg, 5 G. 2 H. Søerup, 5 G. 5 H. Dysted, 11 G. 21 H. Sparrisholm Herregaard. Tvede, 9 G. 5 H.

- 2) Hammer Sogn og Bye, 17 G. 12 H. (o) Lovbye, 12 G. 12 H. Ringbye, 19 G. 18 H. Torup, 5 G. 5 H. Houstrup, 4 G. Thorup, 8 G. 8 H. Blangsløv, 3 G. 6 H. (371)

[Sorøe Kiøbstæd i Sorø Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorø og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

- 3) Sverborg Sogn og Bye, 9 G. 13 H. (p) Overvindinge, 11 G. 7 H. Skaverup, 7 G. 4 H. Kasteløv, 6 G. 4 H. Svindinge, 4 G. Snertinge, 17 G 13 H. Nebbeletorp, 8 G. 4 H. Rembkulde, 6 G. 1 H. Kasteløv og Hellevads Møller.
 - 4) Kiøng Sogn og Bye, 26 G. 24 H. (q) Svinøe, 28 G. Koestræde. Sallerup, 17 G.
 - 5) Lundbye Sogn og Bye, 26 G. 26 H (r) Lundbyetorp, 3 G. og en Veyr-Mølle. (372)
 - 6) Veyløe Sogn og Bye, 13 G. 10 H. (s) Bessenæs, 9 G. 6 H. Rettestrup, 9 G. 5 H. Svenstrup, 14 H. Assenæs, 8 G. 9 H. Dybsøegaard. Gaunøe Herre-Gaard. (373)
 - 7) Næsteløe Sogn og Bye, 10 G. 4 H. (t) Brandeløv, 12 G. 18 H. Lilleved, 6 G. 1 H. Bunderup, 7 G. 2 H.
 - 8) Mogenstrup Sogn (u) Fadsøe, 7 G. 7 H. Blangsløv, 8 G. 5 H. Pederstrup, 3 G. 1 H. Mogenstrup Mølle. Borupgaard, 1 H. Fugelsanghuus, 1 H. (374)
 - 9) Vester Egitsberg Sogn og Bye, 27 G. 10 H. (v) Myrup, 8 G, 2 H. Skoumøllegaard, 10 Tdr. Hartkorn, under Herre-Gaarden Grevensvenge.
 - 10) Ølstrup Sogn og BBye, 10 G. 13 H. (x) Kalbye, 15 G. 2 H. Ølstrupgaard. Holmegaard Herre-Gaard. (375)
 - 11) Rønnebek Sogn og Bye, 13 G. (y) Steenstrup, 8 G. Sipperup, 6 G. Borup, 4 G. Rønnebeksholm Herre-Gaard. Grevensvenge Herre-Gaard.
 - 12) Castrup Sogn og Bye, 10 G. 4 H. (z) Ørnebjerg, 9 G. 7 H. Nedervindinge, 9 G. 9 H. Stubye, 11 G. 7 H. Nesbye, 5 G. 9 H. Steensbjerg, 4 G. 9 H. Orebye, 5 G. 9 H.
- n) I Kirken er en Lyse-Krone, som er givet af Krigs-Raadinde Lauritz.
I Begravelset ligger Velbyrdige Christian Sparre til Sparrisholm, som døde 1638 22 Aar gammel.
Frue Sidsel Parsberg Niels Datter til Sandbyegaard, Jens Sparres til Sparrisholm Frue, døde 1640 55 Aar gammel.
En Liig-Steen over Villum Grubbe til Vinderup, Jens Grubbes Søn til Sandbye, døde 1583 og Frue Maren Basse Erichs Datter af Sørup, som døde 1591.
Paa Kirke-Gaarden er en Liig-Steen over Lauritz Lauritzen til Sparrisholm, døde 1748 78 Aar gammel, og hans Frue Johanne Cathrine Thörnvig, døde 1756.
Hvad til de Fattige er givet kan sees i Hofm. Fund. Tom. VIII pag. 475.
- o) Taarnet er bygt af huggen Steen til det øverste. Paa den ene Klokke staaer: 1702 Knud Thott; og paa den anden: 1616.
Paa Kalken: Henrich Lykke til Overgaard 1601.
Et Epitaphium over Sogne-Præst Rasmus M. Foburg, døde 1669. See Inscriptionen i Hofm. Fund. Tom. VIII. Pag 474.
En Liig-Steen over Sogne-Præsten Lauritz Jörgensen, døde 1591.
Annexet er Lundbye. (371)

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)
[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)
[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)
[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)
[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)
[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)
[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)
[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

- p) I Taarnet tre lokker og et Uhrverk.
Alter-Tavlen er opsat i Kong CHRISTIAN IV Tid 1601; paa den gamle Alter-Tavle staaer Aarstallet 1517.
Alter-Tøyet med Galuner af Geheime-Raad Grev Thott til Gaunø 1767.
Et Tralverk om Daaben fra 1663
Tre Lig-Stene over trende Sogne-Præster.
Ved Nebbeletorp er en Kilde med Blok, de deri indkommende Penge uddeles til Sognets Fattige; der er samlet en Fond 80 Rdlr. See Hofm. Fund. Tom. VIII. pag. 482.
Paa Rembkulde Mark ere fire Rader store Steen opreiste med tvende store Stene oven paa lagt, som formodentlig har været Hedenske Altere.
- q) I Taarnet: den store Klokke med Aarstallet 1615 og den mindre med Inscription: Verbum Domini manet & C 1573.
Paa Korset 1584 Eyler Grubbe, Cancellar og Kirstine Lykke.
Sognet skal fordum være kaldet Konge-Øen.
Paa et Sted kaldet Lille Gurre, sees Rudera af Kong WALDEMAR III Jagt-Slot, som ey maa confunderes med Gurre en Miil fra Helsingør.
Kirken ligger for sig selv paa Marken, og paa Kirkens Stene findes udhugget nogle ukiendelige Characteres.
Paa Svinøe Mark skal fordum have staaet en Herre-Gaard kaldet Svinøegaard.
- r) Alter-Tavlen er givet af Skovrider Folsak. (372)
- s) I Taarnet ere to Klokker fra 1506 og 1551 samt et Seyerverk af Frue Sidsel Lunge 1646.
Alter-Tavlen med Trolle og Rosenkrantzes Vaaben 1669 neden under Knud Thott og Frue Berte Scheel; de sidste har og 1696 givet en Sølvbeslagen Alter-Bog til Kirken.
Daaben og Prædikestolen af Niels Trolle og Helle Rosenkrantz.
I Sacristiet en Tavle med Latinske og Danske Vers, hvori Geheime-Raad Knud Thott og Frue Berthe Scheel berømmes at have ladet Kirken 1693 sette i skøn Stand, forfattet af Sogne-Præsten Peder Norup.
Paa Pulpituret sees Geheime-Raad Grev Otto Thotts og Frue Krusis Vaabner, samt Aarstallet 1733.
I Choret to Skilderier, forestillende Geheime-Raad Knud Thott, og Frue Sophie Brahe, døde 22 Aar: de havde tre Døttre Jytte Dorothea Thott, fik Geheime Raad Marcus Giøe, hun døde i sit Alders 49 Aar. Sophie Thott, døde 66 Aar gammel. Anne Helvig Thott, Etatz.Raad Jörgen Brahes Frue, som lod dette i sit 73 Aar opsette.
Idet helvede Begravelse hviler:
Geheime-Raad Knud Thott til Knudstrup og Gaunø, Rigens Raad, Otto Thott til Næs og Erichsholm, og Frue Jytte Gyldenstiernes Søn, som havde tre Fruer, nemlig: Brahe, Scheel og Putbus, døde 1702, 63 Aar gammel.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)
[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)
[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)
[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)
[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)
[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)
[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)
[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

Hans Børn: Ritmester Otto Thott, og Frøken Sophie Thott til Gaunøe.

Hans Søster Öllegaard Thott, Axel Sehesteds til Stougaard Frue, of med ham 11 Børn, døde 1691 53 Aar gammel.

Mette Sehested, Steen Billes til Jundersgaard Frue, døde 1738 84 Aar gammel. En

Lindenov, hvis Liig-Kiste er uden Inscription.

Kirken har været indviet St. Andreas til Øre. (373)

I Sognet har været en Gaard kaldet Bassøe Gaard, som skal være siunken. Vid. Atlad Dan. Tom. III. pag. 115.

Ved Stranden en Kilde med skøn Vand.

Svenstrup var en Herre-Gaard, som Geheime-Raad Knud Thott lod nedbryde, og lagde dens Jorder til den Bonde-Bye Bassenæs, og det øvrige til Huusmænd.

Hvad till Skolen og de Fattige er givet, kan sees i Hofm. Fund. Tom. VIII. pag. 447.

- t) Alter-Tavlen er af Billedhugger-Arbeyde fra 1882, Geheime-Raad Otto Krabbe og Frue Berte Scheel lod samme 1725 male og reparere.

Paa Pulpiturene i dette Sogn og Anexet Mogenstrup staaer dette Vers af Sogne-Præst og Provst Walter:

I Unge Folk, hvis Sted paa Pulpituret falder, Lár see i tager til

I Viisdom som i Alder;

For al Ting frygter Gud og holder Herrens Ord, Det er det

Ypperste paa denne Verdens Jord.

Hvo som det nemmer ung, han aldrig der forglemmer, Men finder

Trøst deraf, naar Døden Hiertet klemmer.

Saa kommer flittigen og samler denne Skat, Indstil i sige skal

Al Verden en god Nat.

- u) Alter-Tavlen er smuk malet. Prædikestolen er af Billedhugger-Arbeyde.

Paa Muren staaer St. Nicolai Billede.

Ved Kirken er to Kilder, som besøges ved St. Hans Tider. (374)

- v) I Taarnet ere to Klokker fra 1620 og 1621 tilligemed et Seierverk.

Alteret er opsat 1632 og 1679 staferet af Stiftskriver Claus Toft.

Der har fordum været en Steen med Rune-Bogstaver, Herr Eger til Ære, som skal have bygt Kirken, men er nu borte.

I Sacristiet have Herreds-Præsterne fordum holdt Convent.

Kirken ligger paa en Høy Bakke for sig selv.

Præste-Gaarden brændte 1713.

- w)

- x) I Taarnet ere to Klokker, den ene fra 1656 og den anden fra 1711.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

Paa Alter-Tavlen staaer: Ora pro memoria reverend in Christo Patris Petri Abbatis in Esrum 1411. Vid. Marm. Dan. Tom. I. pag. 209.

Prædikestolen er fra 1688. Lysestager, Lyse-Kronen, Kalk, Disk, Brød-Esken og Viin-Kanden er givet af Otto Krabbe og Frue Birgitte Scheel, som og have prydet Kirkens Ornamenteer.

I et aaben Begravelse har været et balsomeret Liig. See Dan. Biblioth. Tom. II. Pag. 58. Der er og begravet:

Major Jörgen Krabbe, døde 1717 og Søster.

Frue Kirstine Krabbe til Lindesvold, Enke af General-Major Kruse, Commendant i Friderichshald, som i Krigen i Norge 1718 stod sig tapper, hun døde 1736.

Christian Rosenkrantz, en Søn af Geheime-Raad Iver Rosenkrantz.

Hvad ril Fattige er givet. See Hofm. Fund. Tom VIII. Pag. 480 og til Skolen pag. 482. (375)

y) I Taarnet ere to Klokker, paa den ene staaer Aarstallet 1616.

Lysestagerne ere givne af Admiral Pros Mund og Edele Urne, Brød-Esken ligeledes.

Kal og Diske af Knud Trolle og Frue Birgitte Repsdorf.

Alter-Tøyet og Alter-Bogen haver Brigadeer Niels Mund og Frue Dorthe Rantzau givet.

I Capellet ere hensatte: Brigadeer Niels Mund og første Frue.

Oberst-Lieutnant Christopher Tage og Frue Kirstine Bruun, samt hendes anden Mand Oberst Lieutenant Jems Müller.

Hvad til de Fattige er givet. See Hofm. Fund. Tom. VIII. Pag. 447.

z) Paa den store Klokke I Taarnet staaer: Jesus, Matia, Anna, St. Susanne.

Paa Alteret sees Christi 12 Apostler, og Paven med sin tredobbelte Krone.

Sognet er Annex til Vordingborg.

Tybierg-Herred i Vordingborg Amt.

Nestved en Kiøbstæd. Sortebrødre. Overup, 13 G. 1 B. 6 H. Grimstrup. Magle Mølle.

- 1) Glumsøe Sogn og Bye, 15 G. 22 H. (a) Aasbye, 12½ G. Skullerup, 4½ G. 3 H. Nødholm, 2 G. (376)
- 2) Bafvelse Sogn. (b) Atterup, 5 G. 6 H. Regerup, 5 G. 4 H. Strids-Mølle, nu en Veyr-Mølle. Bafvelse Herre-Gaard. (377)
- 3) Næsbye Sogn og Bye, 19 G. 22 H. (c) Engelstofte, 6 G. 5 H. Næsbyeholm Herre-Gaard. (378)
- 4) Tyvelse Sogn og Bye, 16 G. 4 B. 18 H. (d)

[Sorø Kiøbstæd i Sorø Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybierg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorø og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

- 5) Herlufmagle Sogn og Bye, 20 G. 34 H. (e) Herlufllille, 15 G. 5 H. Hvilebek, 5 G. 3 H. Gielsted, 11 G. 8 H. (379) Torpebye, 5 G. 5 H. Spragelse, 9 G. 5 H. Raunstrup Herre-Gaard. Markhuse, 6 H. Broksøe Herre-Gaard.
- 6) Aversie Sogn og Bye, 20 G. 14 H. (f) Assendrup Herre-Gaard. (380)
- 7) Riisløv Sogn & Bye, 13 G. 9 H. (g) Kiøberup, 3 G. Gierdrup, 4 G. 2 H. Enderup, 5 G. 2 H.
- 8) Vester Eegede Sogn og Bye, 11 G. 25 H. (h) Rønnede, 12 G. 6 H.
- 9) Sandbye Sogn og Bye, 20 G. 25 H. (h) Rønnede, 12 G. 6 H.
- 10) Vrangstrup Sogn og Bye, 12 G. 11 H. (k) (381)
- 11) Tyebierg Sogn og Bye, 19 G. 19 H. (l) Ørup, 9 G. 6 H. Hekkerup, 4 G. 1 H. Hielmsøllille, 12 G. 6 H. Tyebierglille, 9 G. 5 nH. Tybierggard Herre-Gaard.
- 12) Finsmark Sogn og Bye, 6 G. 12 H. (m) Kalkerup 13 G. 10 H.

Testrup Sogn. Skuderløse. Dette Sogn ligger i Ringsted-Herred og er Annex til Aversie.

- a) I Taarnet ere to Klokker, paa den ene læses: 1461 Ora pro nobis St. Maria. Alter-Tavlen og Prædikestolen ere af Billehugger-Arbeyde fra 1645 med Oxenstjerne og Banners Vaaben. Paa Lysestagerne staaer: 1612. Paa (376) Kalken: 1597. Paa Sølv-Kanden: 1680. Jochum Stabelfelt Skyttes Enke paa Bafvelse 1717; over ham er en Liig-Steen, han døde 1695. Kirken skal være bygt af Landsdommer Jens Giösting, som skal have boet i Aasbye; for faa Aar siden er Kirken sat i Stand.
To Liig-Stene over Sogne-Præst Nicolai Johansen 1641 og Sogen-Præst Lave Jensen Ribe, døde 1622.
I Choret en Steen med Inscription over Etatz-Raad Andresens Gave 1736 til Degne-Enker og Fattige. See Hofm. Fund. Tom. Tom VIII. pag 459.
Glumsøe og Bafvelse ere sammenlagte 1649 da Skielbye, som var Sognets Annes, blev tillagt til Gundersløv.
I Sognet er en Aae, som har sin Oprindelse fra Pros Mose, gaaer forbi Assendrup, Vetterslev og Næsbye Broer igiennem Bafvelse Søe til Nestved og falder i Carbeks Minde, saa at denne Aae indslutter Herreder, som en Peninsul.
- b) I Sognet tre Klokker, de tvende givet 1697 af Armgaard Badenhaupt, afg. Christopher Gabels Enke til Bafvelsegaard; den tredje af Geheime-Raad Johan Ludvig Greve af Holstein ti Lethrabort.
Alter-Tavlen staferet 1692.
Prædikestolen 1596 Lorentz Ulfeld og Elisabeth Brokkenhuus.
Et Epitaphium over Sogne-Præst Daniel Samuel til Bafvelse og Schielbye, døde 1649.
To Epitaphier over Forpagter Sören Larsen, døde 1748, og Forpagter Jochum Nielsen, døde 1707.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)
[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Tybierg-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)
[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)
[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)
[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tygevelde Amt.](#)
[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)
[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)
[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

En Liig-steen over Sogne-Præsten Christen Tygesen.

Bafvelse Bye er lagt under Herre-Gaarden for mange Aar siden.

Bafvelse Søe løbet tet forbi Gaarden. (377)

- c) I Taarnet ere to Klokker, paa den ene staaer: 1481 Jesus Marie, Anne, Rex veni cum pace; og paa den anden:

1502 Stolte Klokke er mit Navn og i Næsbye Bommer

Pater Noster, Ave Maria, Klang, Høst, Vinter, Vaar og Sommer.

Der har været en konstig Monstrantz, hvorpaa stod: 1522 Johannes Jacob Fittetfad; hvoraf kommer det Ordsprog: Hans Fittetfad.

Kalk og Disk er givet af Carl Plessen, da den forrige 1720 brændte med Præste-Gaarden.

Et Epitaphium over Otto Rosenkrantz, Otte Holgersens Søn til Næsbyeholm, hans Frue Ide Giöe; hans Broder Jörgen Rosenkrantz lod samme opsette 1557 Otte Brahe til Næsbyeholm lod det 1648 renovere, men er nu forfalden.

I det hvelvede Begravelse i Choret hviler bemeldt Otto Rosenkrantz og Frue Ide Giöe i Steen-Kister-

I et andet Begravelse, som Steen Brahe til Knudstrup, Dannemarks-Riget Raad, og Frue Birgitte Rosenkrantz lod 1585 opbygge ligger:

Otto Brahe Steensen til Næsbyeholm, døde 1651, saa og hans trende Fruer: Margrethe Krause, døde 1614. Karen Rud, døde 1618. Anne Bille døde 1633. Deres Børn:

Frue Margrethe Braahe, døde 1648 hun var gift med Biörn Ulfeld til Raabesøe, Befalingsmand paa Lyse Closter i Norge, døde 1656.

Otto Christopher Ulfeld til Næsbyeholm, døde 1663.

Henrich Bielke til Ellinggaard, Ridder af Elephanten, Geheime-Raad og Admiral, døde 1683; paa hans Kiste ere to Inscriptioner, som findes anførte i Hofm. Fund. TOM. VIII. PAG. 439. Hans Frue:

Edel Ulfeld til Møllerød, Christopher Ulfeld til Svenstrup, Ridder og Dannemarks Riges Raad, hans Datter, som døde 1676; hvorhos staaer fem af deres Børn, som døde smaa. (378) Brigadeer Christian Friderich Bielke, Admiral Henrich Bielkes Søn, gift 1697 med Fr. Anna Christiane Knuth, blev i Batallien ved Longeville 1702 39 Aar gammel.

Frue Elisabeth Trolle, Cammer-Herre Christian Siffred von Plessen til Næsbyeholm Frue, døde i hendes Alders 26 Aar.

Deres Søn: Cammer-Junker Friderich Christian von Plessen, døde 1754 26 Aar gammel.

Otte Brahe og Anne Billes Donation til deres Begravelses Vedligeholdelse og til de Fattige er undergaaet. See Hofm. Fund. Tom. VIII. pag. 462.

I Næsbye ere mange rindende Kilder, hvoraf to aldrig fryser, Byen har Navn af den derved flydende Nessæ Fiord.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

- d) Paa Klokken i Taarnet staaer Aarstallet 1616. I de Catholske Tider kaldtes Kirken St. Laurentii Kirke.
Alter-Tavlen som er af Billedhugger-Arbeyde, blev 1651 givet af Friderich Reetz, Dannemarks Riges Raad.
Paa Kalken staaer med Munke-Bogstaver: Margrethe, Borgemester Henrich Johansens Enke i Roeskilde, givet Kalken til Tyvelse Kirke.
- e) I Taarnet ere to Klokker; Kirken er stor og anseelig.
Prædikestolen og Pulpituret staferet 1675. Kalk og Disk med Alter-Tøyet 1675 alt sammen givet af Herr Christen Spend og Barbara Bakke.
Kalk og Disk til de Syge er givet af Gregers Erichsen, 1611. Brød-Esken af Cancellie-Raad Hans Tanke, 1722.
Magister Ludvig Pontopidans Epitaphium, hvor han, Hustrue og Børn i alt Nitten, meget smuk ere afskildrede er opsat 1677; han blev siden Dom-Provst i Aarhus.
Paa en Pille sees Adam Levin Knuthes Vaaben med Aarstallet 1684.
To Liig-Stene over Ole Daae til Raunstrup, Niels Daaes Søn, døde 1532 og Frue Gunde, Jacob Grisis Datter. (379)
En Dito over Claus Daae til Raunstrup, døde 1486.
I det udbyggede Begravelse; Et Epitaphium af Steen med Claus Daaes Billede vel skildret paa Kobber neden under.
Claus Daae til Raunstrup, Rigens Admiral og Ridder, Oluf Daae og Dorthe Frisis Søn, en berømmelig Mand, døde paa Fraude i Fyen 1641 62 Aar gammel, og Frue Dorthe Belov Henrichs Datter af Jernet, døde 1609; den anden Ingeborg Parsberg Valdemars Datter af Jernet, døde paa Fraudegaard 1641 48Aar gammel. Deres Søn:
Jörgen Daae omkom af Vaade imellem Assens og Hadersleben 1652:
Christian Daaes og Vibike Krabbes fire Børn døde smaa 1652. og 1665.
Frue Pernille Banner til Tyberggaard, Erich Krasses Frue tio Assendrup, døde 1655 77 Aar gammel.
De øvrige Kister ere forfaldne, ligeledes behøver Begravelset Hielp, dertil skal være noget henlagt at holde det vedlige, men nu vides intet deraf.
Hvad til de Fattige er givet kan sees i Hofm. Fund. Tom. VIII. pag 453.
Desuden har Etatz Raad Niels de Hofman, øverst Committed i Rente-Cammeret giver 500 Rixdaler til Raunstrupgaards Fattige ved Foundation af 23 December 1766, confirmeret den 27 May 1767, som samme Aar er protocolleret i Landstinget, samme Capital er fastsat ved Obligation, i Foundationen indført, i Gisselfelt Closters Gaarde og Tiender med underliggende Bønder Gods 2000 Tdr. Hartkorn, hvoraf Renten stedse svares hver 11 Juunii med 222 Rdrl. 3 Mk og uddeles til sex Fattige paa Raunstrup Gods, som enten ere vanføre eller gamle Mænd og Enker over 60 Aar, som haver besiddet Gaard eller Huus, og i Mangel

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tygevelde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

- af Dem, da Fader- og Moderløse Børn fra 6 til 10 Aar inclusive, fem nyder hver 4 Rdlr. og én 2 Rdlr. 3 Mk aarlig.
- f) Alter-Tavlen er 1720 givet af Cancellie-Raad Hans Tanke.
Prædikestolen af Erich Krasse til Eeghom. (380)
Et Epitaphium over Eiler Krasse og Frue Hilleborg Bille til Assendrup, som levede tilsammen 50 Aar, han døde 1599 og hun 1602; derved fire Kister med deres Børn.
En Liig-Steen over Espe Krasse tio Assendrup, døde 1627 og Frue Pernille Banner.
- g) Paa Taarnet er et lidet Spiir.
Hvad til Riislov og Findsmark Fattige er tillagt kan sees i Hofm. Fund. Tom.VIII pag. 463.
- h) Kirken er med Taarn.
- i) I Taarnet, den ene Klokke med Aarstallet 1584 den anden med Munke-Bogstaver.
Der er begravet Elisabeth Krabbe Mogens Datter, gift med Rønnov Bille til Sandbyegaard, hun døde 1645 36 Aar.han fik anden gang Anne Jörgen Hondorfs af Rønnovholm og Frue Laxmands Datter; Rønnov Bille døde 1657 48 Aar gammel.
I Kirkens Muur ere to Stene med Runde-Skrift. See Wormii Monuments, pag. 122. 127 og 129.
I Byens Mark er en Kilde, som besøges St. Hans Dag.
- j) L
- k) Kirken er liden med et Træ Taarn fra 1588.
I Byen har været en Congres imellem de Danske og Svenske 1658.
Uden for Byen er en liden Øeomgivet med tvende Aar, hvor der har staaet en Bygning, hvoraf sees Rudera; noget lidet fra Byen sees og Rudera af en anden Bygning, som ventelig haver været imod Fribyttere, siden Fartøyerne forud ere gaaen fra Vrangstrup til Carbeksminde. (381)
- l) Ved Kirken er en Kilde, som besøges St. Hans Dag, hvorved er en Blok. Hospitalet af 8 Fag holdes vedlige af Tybierggaards Eyer, hvad Claus Daae til Tyebierg og Hellemagles Fattige har givet, kan sees i Hofm. Fund. Tom. VIII. pag. 453. Ligeledes hvad Iberste Legal samt v. der Maase haver givet til Hospitalet, findes i bemeldte Tome pag. 456 og 458.
- m) Kirken har et Taarn og en Klokke.
Et Epitaphium over Frøken Elisabeth Dorthes v. Offenbergh, døde 1669 42 Aar gammel.

Stevns-Herred i Trygevelde Amt.

Herredet kaldtes forud Stifnes-Herred, fordi Klinten er farlig for Skibe: Herredet er en Halv-Øe.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)
[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Tybierg-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Stevns-Herred i Trygevelde Amt.](#)
[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)
[Biefverskov-Herred i Trygevelde Amt.](#)
[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tygevelde Amt.](#)
[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)
[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)
[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

Store Hedinge Kiøbstæd, dertil ligger: Seiersløv, 30 G. 16 H. Bielkerup, 16 G. 6 H. Tamestrup, 13 G. 6 H. Seinhuus, 1 H- Jorden er lagt under Eskildstrup. Eskildstrup er en Herre-Gaard. Renge, 12 G. 1 H.

- a) Strøbye Sogn og Bye, 51 G. 33 H. (n) (382)
- b) Varpeløv Sogn og Bye, 20 G. 9 H (o)
- c) Maglebye Sogn og Bye, 37 G. 28 H. (p) Klippinge 16 G. 5 H. Søeholm Herre-Gaard, Søerup Bye er Kong FRIDERICH (383) IV Tid lagt under Herre-Gaarden. Søeholms Vand-Mølle.
- d) Holtug Sogn og Bye, 32 H. 25 H (q) Raabye, 9 G. 10 H Giorsløv Herre-Gaard.
- e) Havneløv Sogn og Bye, 18 G. 10 H. (r) Skiørpinge, 10 G. 8 H. En Veyr-Mølle. (384)
- f) Høyerup Sogn og Bye, 13 G. 22 H (s)
- g) Lille Heddinge Sogn og Bye, 23 G. 18 H. (t) Lille Hedinge Mølle. (385)
- h) Lyderssløv Sogn og Bye med Præste-Gaarden, 11 G. 7 H. (u) Lunnebye, 15 G. 6 H. Giesnøe Bye, 10 G. 10 H. Markhuuse, 4 H. Leierstofte, 1 G. 3 Halve 2 hele H. Høystруп Herre-Gaard.
- i) Frørsløv Sogn og Bye, 28 G. 4 B. 11 H. Markhuuse, 4 H. (v) (386)
- j) Smeerup Sogn og Bye, 11 G. 7 H. (x) Store Taarsøie, 16 G. 24 H. Lille Taarsøie, 7 G. En Veyr-Mølle.
- k) Hellested Sogn og Bye, 18 G. 28 H. foruden Præste-Gaarden Degne-Boeligen og en Mølle. (y) Taastrup, 12 G. 2 H. (387) Arnøye, 12 G. 9 H. Nyebye, 7 H. 8 G. 2 H. Juellinge Herre-Gaard.
- n) Kirken er Bygt af Kridt-Steen med Taarn.
Alter-Tavlen af Billedhugger-Arbeyde. Alter-Tøyet er givet af Etatz-Raad Lindenchrone. En Lyse-Krone af Madame Jensen. En Liig-Steen over Sogne-Præsten Søren Rossing, døde 1618 60 Aar gammel (382)
- o) Taarnet, Sacristiet og Kirken menes at være bygt af to Jomfruer, hvis Billeder findes paa en Liig-Steen i Choret med forslidte Munke-Bogstaver.
To gamle Liig-Stene i Choret med Munke-Bogstaver, den ene med Inscription: Dominus Nicolaus qvondam Cameratus & Domina Cicilia, Uxor ejus in nom. J. & F. & Spir. Sancti amen. Den anden: Hic jacet D. Herlofus, Hic jacet D. Petrus filius suus, Domina Patneilvo. Alter-Tøyet givet af Etatz-Raad Lindenchrone.
- p) I Taarnet to Klokker, paa den ene staaer: 1554 Hans Andersen, Sogne-Præst til Maglebye; den tid havde Maglebye og Holtug, hver sin Præst, saa at Kaldet har nu to fri Præste-Gaarde.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorø Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorø og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

Kirken er bygt af Kridt-Steen med Taarn og Spiit 1584, da Arild Hvitfeld var Lehnsmænd. Inscriptionen findes i Hofm. Fund. Tom. VIII pag. 421.

Alteret er givet 1606 da Ditlev Holch var Lehnsmænd paa Trygevelde. Alter-Tøyet er med Sølv-Brodering.

, og over Daaben henger en Engel i en Stang, som holder Døbe-Fadet; begge Deele givet af Etatz-Raad Lindenchrone.

Paa en Tavle sees Pernille Anders Billes Portrait, døde 1511.

Der ere og to Faner over Major Marcus Vosgrav, som døde paa Giørslev 1722 55 Aar gammel.

I Begravelset ere følgende Liig hensatte: Frantz Rantzau, blev i Slaget 1612. Falk Lykke, døde 1650. Johan Brokenhuus. Døde 1645. Anders Bille, døde 1555. Erich Brokkenhuus. Frue Sophie, Frantz Rantzau og Anne Rosenkrantz's Datter, Mogens Gyldenstiernes til Søholm Frue, døde 1615 84 Aar gammel. Hendes Søn Mogens Gyldestierne til Fultoft, døde 1647 24 Aar gammel. Jomfrue Sophia Amalia, Gewheime-Raad Morten Skinkel til Søholms Datter, døde 1671. (383)

I Kirken har Etatz-Raad Lindenchrone ladet indrette et smuk og ziirlig Begravelse til sig og Familie, det Anseelige han har givet yil gudelig Brug, er ved Stam-Huuset Giørsløv herefter anført.

Hospitalet er oprettet af Etatz-Raad Andresen, hvad han dertil har givet med videre, er indført i Hofm. Fund. Tom. VIII. pag. 422. 429.

- q) Kirken er bygt af Kridt-Steen. I Taarnet ere to Klokker, den ene med Inscription: 1665 da D. Hans Svane var Biskop ec. Paa den anden: 1723 Alter-Tøyet er givet af Etatz-Raad Lindenchrone, ligeledes og Daaben, som er en Engel med Døbe-Fadet.

Prædikestolen af Anne Rosenkrantz, Frantz Rantzau's til Søholm, 1614.

En Liig-Steen med Billeder og Vaabner over Peder Svabe til Giørsøv, og Frue Else Svabe, døde 1514. En Liig-Steen over Torkild Petersen Östrup, Forvalter over Stevns-Herred, døde 1692 63 Aar gammel.

En Fabe over Lieutenant Claus Verner Schinkel, døde 1723 17 Aar gammel.

En Steen, hvorpaa er udhugget Etatz-Raad Andre's Donationer til de Fattige, som er indført i Hofm. Fund. Tom. VIII. pag. 429.

Annexet er Maglebye.

- r) I Taarnet er en Klokke fra 1508.

Alter-Tavlen er fra 1613 da Ditlev Holch var Lehnsmænd paa Tryggevelde.

Et Skab af Billedhugger-Arbeyde, som formodentlig har været en Alter-Tavle. Alter-Tøyet er smuk, Kalk og Disk stærk forgyldt.

Paa Kirke-Gulvet findes en Kridt-Liigsteen over Hans Laurissen Navl, som døde 1558 paa denne Steen er en harnisket Mand i fuld Corpus udhugget.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevelde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevelde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevelde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

Om Kirke-Gaarden er en ziirlig Ring-Muur istandsat 1771.

Byemændene har selv ladet bygge et Skole-Huus 1768 og dertil givet aarlig noget vist (384)
I Byen ere trende gode Kilder. Det berettes, at der fordum har været to Herre-Gaarde, én i Havneløv og én u Skiørpinge.

- s) Kirken ligger yderst paa Stevns Klint lige over for Møen; Taarnet er af Kridt-Steen, bygt 1307 som sees af en Inscription i Marm. Dan. T. I. pag. 198 og Dån. Bibl. Tom II pag 441 1767 faldt et stor Stykke ned af Klinten lige under Høyerup Kirke, saa at Kirken er neppe 15 Alen fra Klintens yderste Kant, Klinten under Kirken er asteil, og Søen underminerer Klinten efterhaanden.

Paa de tvende Klokker findes Aarstallene 1635 og 1723.

Alter-Tøyet med Galuner tilligemed en nye Kalk og Disk er givet af Etatz-Raad Lindenchrone.

Alteret er opsat 1599. Prædikestolen og Stolene ere opsatte 1605 da Ditlöv Holk var Høvedsmand, samme har Dronning Charlotte Amalia 17066 ladet stafere.

1676 gav Biskop Hans Bager 50 Slettedaler til Kirken, som han lovede at forrente imedens han levede.

1704 slog Torden ned ved Prædikestolen, og foer ud igien af Kirke-Døren.

1770 slog Torden ned i Høyerup Skole, og da ingen var nærværende, beskaadigede alene Vinduet og Kakkellovnen.

Af Klinten ved Kirken udspringer en Kilde med meget got Vand.

Lige over for Prædikestolen staaer et forgyldt Billede med et Anker, og menes at Kirken er bygt af en Skipper, som var i Havsnød, ligesom og at Kirken er et Vartegn for de Søefarende.

Over Chors-Døren staaer et Crucifix med Inscription: John. 13, 16.

- t) I Taarnet ere to Klokker, paa den store staaer en harnisket Rytter og Aarstallet 1616 og paa den mindre: 1615.

Kirken er bygt af Kridt-Steen. Der er og en smuk forgyldt Kalk og Disk.

Om Kirke-Gaarden er en Ring-Muur af Muur-Steen ved vedligehold. (385)

- u) Taarnet er bygt i Øster og Vester, som er usædvanligt.

Alter-Tavlen er fra 1608. Prædikestolen fra 1605 da Ditlev Holk var Lehnsmand. Paa Stolene sees Erich Valkendorf og Frises Vaabner og Navn.

En Lyse-Krone givet af Anne Cathrine Jörgen Sortrups Datter, døde 17111 med Inscription:

Ach føde Datter ach jeg savner dig med Smerte,
Din ædle Fromhed var en Glæde for mit Hierte.
Din Moder lignet du i Tugt i Dyb og Navn.
Her døde hun fra mig og du i Kiøbenhavn.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

En Liig Steen over den berømte Poet Sogne-Præsten Jörgen Sorterup. En dito over Marcus Frise, Forvalter ved Vemmeltoft, døde 1705 64 Aar gammel. En dito over Sogne-Præst Niels Rasmussen, som blev dræbt i Brygger-Huuset af hans Hustrue og en Bonde-Karl, der tiente i Faxøe Præste-Gaard paa den Dag de havde været til Guds Bord.

I mellem Alteret og Choret er tilnaglet et Skilderie af Træ, hvorpaa en Præst med Kone og fem Børn meget smukt ere afmalede.

I Leierstofte har været en smuk Bygning, som haver tilhørt Brygger Olrog i Kiøbenhavn, Major Falk Brok, S.T. Grev Moltke nu en Huusmand.

I Sacristiet er et aaben Begravelse, hvori hviler Sören Christensen, som var Sogne-Præst her sammesteds, han døde 1654 63 Aar gammel.

- v) Paa den liden Klokke i Taarnet staaer: 1665 Edele Rosenkrantz, Gabriel Laxmands; hun gav 500 Rdlr. til Taarnets Opbyggelse, som sees af en Inscription paa Taarnet.

Alter-Tavlen og Prædikestolen ere fra 1614 i Ditlöv Holkes Tid. (386)

w)

- x) I Taarnet ere to Klokker; paa den ene staaer: 1598 Christian Holk til Høygaard, Befalingsmand paa Tryggevelde.

Pulpituret er bygt 1654 da Christen Scheel var Lehnsmand.

1768 blev Jorden deelt, og Lille Taarsøie blev bygt paa en Plads imod Stranden.

En Skole oprettet først af Fr. Rosenkrantz, og siden af Printz Carl. See Hofm. Fund. Tom. VII pag. 370.

- y) Paa den store Klokke i Taarnet staaer: Jens Juel og Vibike Scheel 1689 og paa den mindre: 1571 Ellen Juel

Alter-Tavlen er givet 1605 da Ditlev Holk var Lehnsmand.

Under er Crucifix i Kirken staaer med Munke-Bogstaver:

1526 Respice qvi transis, qvi tu mihi causa doloris.

En morior pro te, peccatum define pro me.

Paa Pulpituret sees Jens Juels og Frue Vibike Scheels Navne med Aarstallet 1689.

Kirken kaldtes forðum Marie Kirke. Sogne-Præsten Peder Syv, som har skrevet Kiæmpe-Viserne er her begravet.

I de tvende Begravelser hviler: Frue Ellen Juel til Giørsløv, Jens Billes Datter, døde 1619.

General-Admiral Jens Juel, Friherre af Juelinge, en Søn af Erich Juel til Hundsbek, døde 1700 69 Aar gammel; han var Stifteren af Baroniet. Hans Frue Vibike, en Datter af Otto Scheel til Katholm, døde 1685 52 Aar gammel.

Cammer-Herre Jens Juel Vind, Friherre tiol Juelinge og Haugaard i Laaland, en Søn af Stift-Amtmand Friderich Juel, gift 1721 med Helle Margrethe, Baron Friderich Kragh til Steenballegaard, Ridder, ec. hans Datter; han døde 1736 31 Aar gammel. Hun blev siden gift med Jagt-Junker Frantz Mund, og døde 1738 48 Aar gammel. (387)

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevelde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevelde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevelde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

Faxe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.

I Sorøe Amt.

- 1) Frersløv Sogn og Bye, 14 G. 9 H. (z) Ahrenfeltsborg er afbrudt. Høsten Torp, 3 G. 1 H. Mark-og Skovhuse, 8 H.

I Vordingborg Amt

- 2) Karise Sogn og Bye, 12 G. 10 H. (a) Pebringe, 4 G. 3 H. Olstrup, 5 G. 2 H. Totterup, 1 G 3 H. Store Linde, 12 G. 8 H. (388) Jørsløv, 8 G. 7 H. Gammelbye, 6 G. 3 H.
- 3) Alsløv Sogn og Bye, 8 G. 9 H. (b) Taagerup, 8 G. 5 H. Bunderød, 5 G. 8 H. Alsløv Herre-Gaard. Holtegaard, 1 G. Markhuuse, 3 H.
- 4) Spiellerup Sogfn og Bye. 16 G. 1 B. 13 H. (c) En Mølle, en Kroe, 2 H. Skovhuuse, 14 H. Vemmeltofte Herre-Gaard. Vemmeltofte Bye er lagt under Herre-Gaarden, Snelstrup Bye ligeledes under Herre-Gaarden; for disse to Byer nyder Sogne-Præsten Refusion 68 Rdlr. Penge, 22 Tdr. Byg, 12 Tdr. Rug, 8 Tdr. Havre, 3 Tdr. 5 Skpr. Erter aarlig. (389)

I Trygevelde Amt.

- 5) Roholte Sogn og Bye, 8 G. 8 H. (d) Ouruo, 12 G. 2 B. 13 H. Store Elmue, 7 G 3 B. 9 H. Vindebyeholt, 2 G. 1 B. 3 H. Vindbye holt Kroe. Vindbye holt Vand-Mølle. Mosebølle, 4 G. 2 B. 8 H. Fiskerhovet Bye er afbrudt 1661 og lagt under Strandgaard. Hyllinge Skouboe er ligeledes lagt under Lindesvold Hovgaard, hvilke tvendse Herre-Gaarde ligger der i Sognet. Borup Lade-Gaards Jorder ere 1686 lagt under Totterupholm-
- 6) Kongsted Sogn og Bye, 18 G. 26 H. (e) Lystrup Herre-Gaard. Markhuuse, 4 H. Tingerup, 2 G. 1 H. Hyllede, (390) 14 G. 6 H. Leestrup, 15 G. 13 H. Aastrup, 9 G. 3 H. Torup, 4 G. Gunderup, 2 G. 3 H. Boerup. 8 G. 6 H. Boerup to Møller. Svennerup, 5 G. 1 B. Eskildstrup, 11 G. 8 H. Eskildstrup Mølle.
- 7) Turebye Sogn (f) Turebyeholm Herre-Gaard. Nyebye, 2 G. Børsted, 4 G. 1 H. Turebye Markhuuse, 25 H. Trundhiems Huuse, 5 B. Kæderup, 9 G. 1 H. Nye Huuse, 4 B.
- 8) Faxe Sogn og Bye, 19 G. 50 H. (g) Thystrup, 8 G. 2 B. 8 H. Houbye, 18 G. 25 H. Rosenlund Herregaard (391) Markhuuse, 5 H. Valleboe, 8 G. 5 H. Stubberup, 11 G. 3 B. 5 H. Jyderup, 7 G. 5 H. Lille Elmue, 2 G. 2 H. (392) Strandhoved, 5 G. 2 H. Hyltofte, 2 G. 2 H. Borrishoved, 2 G. 3 B. 1 H. Reinstrup, 3 G. 1 H. Fuglesang, 1 G. 2 B. Elsborghuus, 1 B. Store Faurebye, 4 G. 2 B. 2 H. Lille Faurebye, 2 G. Kissendrup, 4 G. 2 H. Vivede, 6 G. 7 H. Verløse, 14 G. 6 H. Tokkerup, 7 G. 2 B. 6 H. Ebbeskou, 5 G. 4 H. Høybye Mølle. Blaubeks Mølle. Adskillige Huuse, 11 H.
- 9) Dalbye Sogn og Bye, 6 G. 1 B. 2 H. (h) Babberup, 8 G. 3 H. Roede, 10 G. 4 H. Brødegaarde ere 2 Gaarde, som bleve udfløttede fra Roede, da denn 1771 afbrændte. Borup, 7 G. 1 H.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Trygevelde Amt.](#)

[Faxe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Trygevelde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tygevelde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

- Jenstrup, 4 G. 4 H. Høysten, 13 G. 4 H. Frenderup, 7 G. 1 B. 3 H. Aas, 3 G. 1 H. Vitterup, 4 G. 7 H. Druestrup, 6 G. 1 H. Taagerup, 5 G. 2 H. Kielstrupgaard, 1 G.
- 10) Øster Egede Sogn, Jomfruens Egede Herre-Gaard, har 14 Markhuuse. (i) Atterup, 5 G. 3 H. Nyerup, 1 G. En Mølle. Heidegaarde, 2 G. Aas, 2 G. 2 H. (393)
- 11) Ulsøe Sogn og Bye, 2 G. 7 H. (k) Oelstrup, 10 G. 7 H. Nielstrup, 12 G. 9 H. Skoverup, 3 G. 2 H.
- z) Sognet er Annex til Ulsøe Sogn i Ringsted-Herred; en Deel af Holsten-Torp ligger hertil, og den anden Deel til Tersløv Sogn; Ahrenfeldtsborg er afbrudt, og dens Marker lagt under Hofmarken, hvorfor Præsten nyder 30 Rdlr. og Degnen 10 Rdlr. aarlig.
- a) I Kirken er en Lyse Krone givet 1709 af Inspecteur Tversted ved Valløe; han gav 200 Rdlr. til de Fattige at hans Grav maatte blive urørt. See Hofm. Fund. Tom. VIII. pag. 412. Kalk og Disk ere givet af Jörgen Reetz over Jomfrue Anne, Michel Vogensen og Mette Rosenkrantzes Datter, som døde 1650 46 Aar gammel. (388)
- Paa Hvelvingen er et Kammer kaldet Merthis Kammer; denne Merthe har beboet en Gaard kaldet Carlrise Gaard, hvor der haver staaet et Slot med Graver og Volde, som Søe-Røverne skal have ødelagt; der er og en Kilde kaldet Merthis Kilde, som besøges St. Hans Aften. Ved Herre-Gaarden er en Klæde Fabriqve.
- b) I Sacristiet er en Tavle, hvoraf sees at tre af Grev Otto Rantzaus til Asdahl Børn ere der begravne 1685 og 1689.
- c) Paa den ene Klokke i Taarnet staaer: Otto Thott til Næs og Jytte Gyldenstjerne, 1640. Under Liig-Stene ligger i Kirken begravne: Jens Brok, døde 1565. Frue Margrete Bille, til Vemmeltofte, døde 1595. Jomfrue Sophie, Knud Gabrielsen Akeleye, døde 1661 36 Aar gammel.
- I Byen er et Hospital, først stiftet 1643 af Holger Rosenkrantz til Vemmeltofte for 6 Fattige, men 1722 lod Printz CARL det forbedre og udvide endnu til 15 andre Lemmer, saa at der nu i alt er 21; hvad dette Hospital og Skolen er tillagt kan sees i Hofm. Fund. Tom. VIII. pag. 370. 391. 398. 399. 404. 405. 406. (389)
- d) I Taarnet ere fire Klokker og et Uhrverk.
- I Kirken er et Kors, hvorunder læses: Templum hoc fundatum est tempore Christophori R. D. 1441 Bent Nielsen.
- Alter-Tavlen er fra 1592. Kalk og Disk er givet af Christopher Lindenov til Lindesvold, da de Svenske 1658 havde borttaget den forige.
- Over Sacristie-Døren er et Epitaphium, hvorpaa Oberste Rave v. Schildern staaer afmalet i Harnisk med 16 Ahner, han døde 1680 50 Aar gammel. Hans Frue Marthe Sophie Urne til Lindesvold, som døde 1724 80 Aar gammel, og hans Fader Herman von Schildern, forstum Drost i Oldenborg.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tygevelde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

Præsten nyder Refusion af Strandegaard for Fiskerhoved 22 Rdlr., af Lindesvold for Hyllinge Skoubye 30 Rdlr., af Totterupholm, nu Rosenlund, for Borup 9 Rdlr. og Tdr. Byg aarlig.

- e) I Taarnet ere fire Klokker; paa den ene staaer Sivard Grubbes Navn.
Alter-Tavlen er givet 1600 af Niels Gyldenstjerne og Kirsten Lykke.
Et Epitaphium over Christian Grubbe til Lystrup, fød 1579 og Frue Jytte Gyldestjerne, som havde først til Ægre Peder Juel til Giørsløv.
En Liig-Steen over Else Biörns Datter, som var gift med Eyler Grubbe, Danmarks Riges Raad, og døde 1575 32 Aar gammel. (390)
I det udbyggede Begravelse er en udhuggen Steen over Cancellier Eyler Grubbe, som døde 1585 og Frue Kirsten Lykke, som først var gift med Niels Gyldenstjerne, og døde 1615.
En anden Steen over Sivard Grubbe, død 1559 og Frue Mette Ulfeld, død 1562 som havde tilsamme 17 Børn.
Et Epitaphium over Canutus Aquilonius, død 1606. See Marm. Dan. Tom. I pag. 203.
I steden for de 9 Tdr. 2 Skpr. Hartkorn, som vare henlagte til Præstens Bord, nyder han ved Kongelig Confirmation af Kirke-Eyeren 26 Rdlr. og 2 Slov Læs Brænde aarlig.
Ved Kirken sees Rudera af Voldemars Lyst-Huus, hvor han tog ind, naar han var der paa Jagt.
Hvad der til de Fattige er givet. See Hofm. Fund. Tom. VIII. Pag 415.
- f) Kirken er 1720 forøget med tvende Bygninger, saa at det nu er en Kors-Kirke; paa den Tid laae fire Compagnier Ryttere paa Turebyeholm, som ligger strax ved Kirken.
I det udbyggede Begravelse hviler Otto Giöe til Turebyeholm, Henrich Giöes Søn, som døde 1642 38 Aar gammel, hvis Liig er endnu ufortæret.
- g) I Taarnet ere to Klokker fra 1632 og 1655. Seierverket fra 1691. Paa en Steen i Muren staaer: N. Urne 1599. (391)
Om de gamle Altere see Dån. Bibl. Tom. II. pag. 57. Ave St. Barbara, St. Cathrina, ave Gratia plena Maria.
Alter-Tavlen er malet af Krok 1717 og givet af Prof. Christian Reitzer.
Sølv-Kanden har Sogne-Præsten Hans Schröder givet 1650 men den brændte med Præstegaarden 1669 i hvis Sted hans Søn Hans Hansen Schröder 1693 forærede den nu værende Sølv-Kande, som sees af Inscriptionen. Den store Sølv Kalk og Disk med Sølv Esken er givet af en Grubbe og Gyldenstjerne, hvis Vaabener med Aarstal 1621 sees derpaa. En liden Sølv Kalk til de Syge er givet 1734.
Over Kirke-Døren staaer Academiets Vaaben. Pulpituret er bekostet af Eyerne til Totterupholm. Prædikestolen er meget smuk, givet af Jytte Gyldenstjerne, en Enke af Peder Juel, som døde 1612.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)
[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)
[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)
[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)
[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)
[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)
[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)
[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

Paa en gammel Alter-Tavle staaer. AVE virgo St. Barbara, ave V. St. Cathrina, ave gratia plena Maria, Ecce ancilla domini fiet o.s.v.

I Capellet er begravet Peder Juel, som døde 1612 og Gabriel Laxman.

Paa den Nordre Side af Choret er Indgangen til det for Totterupholm, nu Rosenlund, tilbygte Begravelse, som Frue Edele Rosenkrantz, Knud Ulfelds Frue købte 1686 af Professorerne ved Universitetet i Kiøbenhavn; samme er renoveret 1700 af Margrethe Ulfeld, Niels Juels Frue til Tosinge og Erichsholm; Begravelset er ziiret med adskillige Skriftens Sprog. Af en Tavle og Ligkistes Inscription erfares, at Frue Edel Rosenkrantz Jacobs Datter til Totterupholm døde 1684 i hendes Alders 71 Aar, og har havt to Mænd, nemlig Gabriel Laxmand til Hofdal i Skaane, som døde paa Frøsløfgaard 1642 32 Aar gammel, og Knud Ulfeld til Svenstrup, Ridder, døde i Krigen i Skaane 1657 48 Aar gammel. I en Marmor-Kiste hviler General-Major Christian Juul til Strandegaard, en Søn af Oberste Peder Juul til Vreiløf Closter, og Helvig Krabbe, som døde 1717 49 Aar gammel. Hans Frue Anne Margrethe Kragh, død 1757. Hans Søn Friderich Juul, død 1754 (392) 50 Aar gammel. Hans Søster Frue Hedvig Sophie Juul, Friherreinde af Rosenlund, Cammer-Herre Baron Holger Rosenkrantzes Frue, død 1750 40 Aar gammel.

Over Skole Huuset er en Inscription, hvoraf sees, at Tycho Brahe til Thostrup 1633 gav til Skolen 100 Slettedaler, see Hofm. Fund. Tom. VIII. p. 272. 407. Legata til Fattige see i samme Tome p. 411.

Ved Houbye er en Kilde, som besøges St. Hans Dag.

I Faxø Byes Nordre Mark opgraves Kalk, saasom der findes store Liim-Kuler nogle hundrede Favne lange, hvoraf Kalken brændes.

- h) I Taarnet er et Seyerverk og to Klokker; den ene fra 1537.

Ved Kirken ere tvende Udbygninger til Sacristiet og Daaben.

- i) Paa Alter-Tavlen staaer: O Maria flos virginum! O! rosa fidelium. Paa Prædikestolen: 1614 Tage Thott og Clare Sparre. (393)

Ved Kirken er et Capel, deri: En Liig Steen med udhugne Billeder, forestillende Hans Bille, Ridder, som døde 1542 og Frue Inger Rönnov, som døde 1548. Deres Døttre, Jomfr.

Ermgaard og Birgitte Bille hver ladet bygge dette Capel til Kirken 1579, og døde begge paa én Tid 1587. Søe-Capitain Nicolai Espen Poulsen til Egede, døde 1735 og Frue Anne Dorthe Meller, døde 1739 og ligger begge her begravne. (394)

- j)

- k) Ved Ulsø Sogn er intet merkværdigt at anføre.

Biefverskov-Herred i Tryggevelde Amt.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorø Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Trygevelde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorø og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevelde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tygevelde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

- 1) Biefverskov Sogn og Bye, 19 G. 11 H. (l) Kiulerup, 9 G. 2 H. Gomersmark, 5 G. 2 H. Vemmedrup, 4 G. 6 H. Lundsgaarde, 2 G. Vindegaarde, 2 G. Skullerup et Skovhuus, hvor tilforn har staaet to Gaarde, som ere lagte under Spanager Gaard. Et Huus kaldet Ride-Huuset.
 - 2) Haarløv Sogn og Bye, 14 G. 10 H. (m) Lille Linede, 11 G. 5 H. Lystrup, 6 G. 1 H. Lille Taarnbye, 7 G 4 H. Ammerup, (394) 4 G. foruden Præste-Gaarden, Degne-Boeligen, en Kroe og Mølle i Haarløv.
 - 3) Himlingøye Sogn og Bye, 19 G. 14 H. (n)
 - 4) Valløeby Sogn og Bye, 17 G. 17 H. (o) Vallø Kroe og 4 Huuse ved Valløe. (395)
 - 5) Taarnbye Sogn og Bye, 19 G. 1 B. 13 H. (p)
 - 6) Lidemark Sogn og Bye, 13 G. 15 H. (q) Gommerød, 4 G. 1 H. Taagerød, 2 G. 2 H. Ødemark, 2 G. 1 H. Vidstrup et (396) Skovhuus, som har været en Bonde-Gaard, hvis Jorder ere lagte under Lellinge.
 - 7) Vollesløv Sogn og Bye, 14 G. 8 H. foruden Præste-Gaarden (r) Skov og Markhuuse, 5 H.
 - 8) Giørsløv Sogn og Bye, 18 G. 22 H. (s) Skovhuuse, 4 H. Slimminge, 20 G. 12 H. Skovhuuse, 4 H. Bøgede Bye, 2 G. 3 H. I Giorslev Bye en Privilegered Kro. (397)
 - 9) Herfølge Sogn og Bye, 21 G. 5 B. 25 H. (t) Eyøye før Egøe, 10 G. 10 H. Vidskølle, 17 G. 3 B. 7 H. Thranemose (398) Mølle, 1 B. Hadstrup, 9 G. 1 H. Clemenstrup, 3 G. 1 H. Tessebølle, 9 G. 2 B. 6 H. Syllerup, 6 G. 5 H. Billesborg Herre-Gaard. Gunderup Herre-Gaard.
 - 10) Sædder Sogn og Bye, 8 G. 1 B. 3 H. (u) Ingelstrup, 3 G. 5 B. Alkestrup, 9 G.4 H. Ringsbjerg, 5 G. 5 H. Heinerup, 6 G. 3 H. Dito Skovhuuse, 5 B. Sprettingegaard, 1 G. Tolstrup, 2 G. 1 H. Raavisgaard, 1 G. Kanderød, 3 G. 3 H. Sonnerup, 5 G. 2 H.
 - 11) Endesløv Sogn og Bye. (v) Aggerup. Povelstrup. (399)
 - 12) Vraabye Sogn og Bye (x) Skraadeberg.
 - 13) Lellinge Sogn og Bye, 14 G. 15 H. (y) Lellingegaard Herre-Gaard. Lellinge Mølle med Stampe-Mølle og Grubben-Verk. (400) En Skovrider-Gaard. Svinevads Kroe. Nogle Skovjuuse, 4 H.
- l) Kirken er med Taarn, hvori to Koller; den ene med Inscription: 1593
Verbum Domini o.s.v. Den anden med Aarstallet 1588.
I Kirken er en Liig-Steen med Munke-Bogstaver; det deraf kan læses er anført i Hofm.
Fund. Tom. VIII. pag. 338.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)
[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)
[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)
[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)
[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)
[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)
[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)
[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

- m) Kirken er med Taarn og havde tilforn ikkun én Klokke fra 1616, som 1758 blev omstøbt til to Klokker.
Alter-Tavlen er givet 1613 af Ditlev Holk, og det Gyldenstykkets Alter-Tøj til samme gav Dronning ANNA SOPHIA 1718.
Indvendig i Muren er en gammel Rune-Steen, som Hr. Leganger haver ladet indmure, hvorom vidtløftig er anført i Hofm. Fund. T. VIII. p. 339 til 343. (394)
Amts skriver Georg Matthias Vittenbergensis, døde 1595 og er her begravet. Kirken menes ey at være bygt paa eengang, siden Bygningen er forskellig;
1658 afbrændte de Svenske Mensal-Gaarden og ruinerede Kirkens Ornamenten, dog findes der endnu Dronning MARGRETHES Billede.
Ved Kirke-Gaarden er en stor Høj, som menes at have været Kong HOLLERII Grev, hvorom see Wormii Monumenta Lib. I. Cap. 3 og 6
Annexet er Himlingøye.
- n) Kirken er med et Taarn, ellers er der ingen Merkværdigheder.
- o) I Taarnet paa den store Klokke staaer; Christen Scheel Albertsen, 1655.
Kirkens Chor samt Tralverket for Choret og Daaben er tilbygget 1590 af Frue Birgitte Rosenkrantz.
Prædikestolen givet af Peder Bille til Svanholm og Frue Birgitte Rosenkrantz til Valløe.
Paa Pulpituret staaer 24 af de Danske Adelige Familiers Vaabner.
Lige over for Prædikestolen er en Tavle med to Fløye, hvori er et Allebastestykke om Nadveren.
I Choret er ophængt de Billers og Schelers Stam-Træ, som er anført i Marm. Dan. Tom. I pag. 197; begges Genealogier er ellers omstændig anført i Hofm. Fund. Tom. I. pag. 124 og i Tom. II. pag. 270.
Et Epitaphium af Steen over Ole Rosenkrantz og Frue Ide Lange. See Marm. Dan. Tom. I pag. 196.
Deres Datter, Jomfrue Karen Rosenkrantzes Epitaphium, som døde 1553. I Begravelset hviler: Ole Rosenkrantz til Vallø, død 1553 og Frue Ide Lange, død 1545. Peder Bille til Svanholm, død 1580 og Frue Birgitte Rosenkrantz, død 1592. Otte Scheel til Valløe, en Søn af (395) Geheime-Raad Christen Scheel, død 1695 62 Aar. Hans Frue Kirsten Bille, Hans Billes Datter til Jungersgaard, død 1704 67 Aar. Tvende smaa Børn af Otto Scheel, døde 1666 og 1678. Christen Scheel til Valløe, Ridder, Etats-Raad og Amtmand, Otto Scheels Søn, død 1709 48 Aar. Hans Frue Magdalena Sibylla, Grevinde af Holk, død 1698. Hans Børn med den anden Frue Charlotta Eleonora von Plessen: Lovise Scheel, død 1702 1 Aar, og Broderen Otte Christian Scheel, Cammer-Junker hos Printz CARL, død 1724 nesten 24 Aar.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorø Amt.](#)
[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)
[Faxøe-Herred i Sorø og Vordingborg Amt.](#)
[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)
[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)
[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)
[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)
[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

- I Sacristiet ligger trende af Dronning ANNE SOPHIES Børn, nemlig: Friderica Sophia, Friderica Conradina, og den tredje, som er dødfød.
- Under Taarnet er et Begravelse for Vallø Stifts Frøkener, hvori ligger; Elisabeth Juliana, Grevinde af Nostitz, død 1748. Fr. Mette Vinterfelt, død 1756 52 Aar. Wilhelmine Marie Kragh, død 1764 64 Aar. Fr. Helena Palena Trolle, død 1768 59 Aar. Sophie Hedvig, Grevinde af Haxthausen, død 1768 40 Aar. Geheime-Raadinde og Decanesse Anne Marhrete v. Schmettau, fød v. Brandt, død 1768 83 Aar.
- p) Paa Klokken i Taarnet staaer: 1594 Verbun domini o.s.v.
Alter-Tavlen er fra 1594.
- q) Klokkerne i Taarnet ere fra 1636 og 1749.
Til Kirken er 1619 givet et Døbe-Fad af Knud Urne Lehnsmænd.
I Choret er en Liig-Steen over et Begravelse, hvori hviler: Claus Rosengaards Enke til Taagerød, Margrethe Schave, dom døde 1593. Hartvig Höchen til Taagerød, som døde 1595. Alhed Rosengaard, og Sogne-Præst Jacob Pedersen, som blev myrdet ved Taagerød. I samme Begravelse berettes, at de tvende Jomfruer, som har bygget Sacristiet ere nedsatte, og at de har beboet en Gaard der i Byen, kaldet Lidemark Gaard. Desforuden en Liig Steen over Sogne-Præst Lauritz Andersen, som døde 1622 67 Aar. (396)
Bemeldte Lidemark Gaard har ligget midt i Byen, og er nu to Bønder-Gaarde. Taagerød har og været en Herre-Gaard, som 1721 blev bortforpagtet og lagt under Lellinge Hoved-Gaards Taxt. Om begge Gaarde er herefter mere anført ved Walløe Stift.
- r) En Klokke i Taarnet med Inscription: 1601 Godske Mogensen og Adelhede Rosengaard til Taagerød.
Alter-Tavlen er givet 1597 af Christopher Rosengaard til Herlufstrup og af Søstere Jomfr. Thale og Margrethe Rosengaard, og renoveret 1734 af Commerce-Raad Hans Bentzon til Juellund og Sohngaardsholm.
På Døbe-Fadet staaer: 1619 Lehnsmænd Knud Urne; Biskop D. Hans Resen.
Paa Prædikestoelen: 1613 Lehnsmænd Ditlev Holk.
Paa en Tavle: Birgitte Möller, Oberste Georg Möllers Datter, gift med Høyeste-Rets Assessor Jacob Sidenborg, som døde 1718; hun døde 1739 79 Aar gammel.
Under Liig-Stene hviler: Sogne-Præsten Bertel Christophersen, døde 1637. Sogne-Præst Jörgen Christensen, døde 1619 46 Aar. Sogne-Prøst Niels Poulsen Nim, død 1643 57 Aar. Proprietair Anders Anderson Bosel til Herlufstrup, døde 1691 60 Aar.
En Steen med Billeder og Vaabner over Edle og Velbyrdige Søren Nielsen og Frue Katine Daae, som døde 1557.
- s) I Taarnet ere to Klokker fra 1585 og 1615.
Alter-Tavlen er givet 1646 af Sigvart Urne, Lehnsmænd paa Trygevelde. (397)

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)
[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Stevns-Herred i Trygevelde Amt.](#)
[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)
[Biefverskov-Herred i Trygevelde Amt.](#)
[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tygevelde Amt.](#)
[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)
[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)
[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

Ved Prædikestolen ere to Faner over Lieutenant Henric Giesche, som døde 1693 63 Aar gammel.

Over Henrich Eilersen, som boede i Giørslev og døde 1667 er en Liig-Steen og Epitaphium, hvorved er hans Skilderie.

Et Skilderie med Christus paa Korset, givet 1703 af Niels Neithard og Anne Freitag.

Paa Kirke-Dørene staaer Aarstallene 1501 og 1529. Paa en Bielke læser man disse meget smukke Ord: O! vos omnes, qvi transitis per viam, attendite & videte, si dolor est similis dolori meo 1511.

Jonstrup og Herlufstrop er afbrudt, og lagt under Juellund.

Paa Marken ere endeel Kilder.

- t) I Taarnet ere to Klokker; den ene med Munke-Bogstaver, den anden fra 1652. Alter-Tavlen ere to Klokker; den ene med Munke-Bogstaver, den anden fra 1652.

Alter-Tavlen er opsat da Arild Hvitfeld var Lehnsmand; oven over læses: Otto Scheel Christensen og Frue Kirsten Bille, som have bekostet den; de have og givet et med ægte Perler bestukket Alter-Klæde 1693. Messehaglen, som er givet af S. Rosensparre og M. Rosenkrantz 1588. Paa Alter-Bordet er en hvid Steen med et Paternoster-Baand og Inscription: Hic jacet Johannes Cliptha de Sölleruph.

Kalk og Disk er givet af Frue Mette Rosenkrantz 1586. Et Messing Bøde-Fad givet af Ole Rosensparre og Elisabeth Gyldenstjerne 1611.

Over Sacristie-Døren er et Epitaphium over den navnkundige Historieskriver og Sogne-Præst sammesteds Claudius Christopher Lyscander; Inscriptionen med videre ham angaaende see i Hofm. Fund. Tom. VIII. pag. 344.

I Choret er et Epitaphium over Sogne-Præsten Hans Sörensen Kaalund, død 1669. Et dito over Daniel Knoff; Inscriptionen findes i Marm. Dan. Tom. I. pag. 209.

I Chorets Bygning ere syv Liig hensatte, hvoraf de trendes Kister ere med Inscriptioner, nemlig: Jomfrue Margrethe Else Broch til Estrup og Christence Vifferts Datter, døde 1615 19 Aar. Ole Rosenspare til (398) Skarholt, Danmarks Riges Raad, Steen Rosensparre, D. R. R. og Frue Mette Rosenkrantz til Valløe, deres Søn, døde paa Draxholm 1624 65 Aar gammel. Hans Frue Elisabeth, Henrich Gyldenstjerne og Lisbeth Brahes Datter, døde 1638 74 Aar.

I Herføgle Bye ere to Hospitaler, hvoraf det ene er grundmuret, og indrettet af Dronning ANNE SOPHIE; det andet er Bindingsverk, indrettet af de Scheler; Foundationen er indført i Hofm. Fund. Tom. VIII. pag. 347. 348. og om Skolen pag. 346.

De Fattige har en Capital stor 233 Rdlr. 2 Mk. Hvoraf de nyde Renten.

Uden for Herføgle imod Nordvest ere Kalk-Gruber, hvoraf endeel Kalk brændes. Vesten for Byen ere to Kilder, som flyde igiennem Byen, samt igiennem Præstens Eng-Hauge. I Aashøye ere ligeledes to rindende Kilder.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

- u) Kirken ligger paa en liden Bakke, har Taarn og to Klokker; paa den ene staaer: Otto Scheel til Valløe og Christina Bille af Birkelse 1689.
Paa Alter Tavlen sees at den er opsat 1640 da Tycho Brahe var Lehnsmand.
Alter-Tøyet er af Damask med Galuner, givet af en Scheel og Bille 1700.
Kalk og Disk er givet 1676 da Christian Dreyer var Sogne-Præst.
Raavisgaard menes fordem at være beboet af Adelen.
Sprettingegaard er den første i Sielland, som har faaet sine Marker for sig selv uddeelt.
- v) Kirken er med Taarn og Klokke uden videre merkværdigt. Annexet er Braabye. (399)
- w)
- x) Er ligeledes med Taarn, men har intet merkværdigt.
- y) Kirken er anseelig med Taarn, som har tre Klokker, den ene med Geheime-Raad Schiölers Navn og Aarstallet 1690, samt et Vers, som ogsaa findes paa flere Klokker:
Her henger jeg, som skal til Kirken Eder kalde;
I Christne Siæle staaer dog op, og lader falde
Al Verdens Syssel, gaaer og hører Hærrens Røst,
Saa ringer jeg for Liig til Eders Siele-Trøst.
Paa den mindste staaer Aarstallet 1589.
Choret er tilbyggt af Geheime-Raad Schiöler 1694 og afdeelt fra Kirken med Messing-Pillere, hvorpaa staaer Schiölers og Thunis Navne, og desforuden ziret med Billehugger Arbeyde; indvendig er det panelet og Gulvet med sorte og hvide Fliser belagt.
I samme henger en stor Messing Lysekroner givet af Schiöler og Thune.
Paa Væggen er en Træ-Tavle, hvorfra sees, at Choret 1694 blev indviet af Biskop Borneman, og neden under et vidtløftig Vers.
Alteret er med Billehugger-Arbeyde samt ziirlig Maling, og neden under dette Vers:
Her breder Naadens Disk, her Jesus og anretter
Sin Faders Maaltid, hvor han Siele-Hunger metter;
Giør Boed, Afløsning fra din Synd med Suk begier,
Knæl for Guds Alter ned, i Troen stadig vær.
Annam de dyre Ting, hans Kiød og Blod tillige,
Og tænk! Du er til Bords hos Gud i Naadens Rige,
Hvor du med Brød og Viin livagtig Jesum faaer,
O! kom hans Død ihu, som lægte dine Saar
Tn. Kingo.
Alter-Tøyet er af Fløiel med Galuner givet af Schiöler 1694. (400)
Tavlerne ere med Sølv Plader, og ligeledes det Instrument, som bruges til at slukke Lysene.
Fonten er af Italiens Marmor, og Foden af Stevens Klinte-Steen.
Prædikestoelen er ligeledes Billedhugger-Arbeyde, givet af Schiöler 1694.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)
[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)
[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)
[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)
[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)
[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)
[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)
[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

I Kirken er en Liig-Steen over Peder Laumand, Sören Loumands Søn til Hellestrup, som døde paa Lellinge Gaard 1722 59 Aar.

Længere ned i Kirken er et aaben Begravelse indelukket med Træverk og tolv Messing Piller, hvorpaa staaer Aarstallet 1692. Deri hviler:

Frue Charlotta Amalia Böeske, gift med Casper Martin Schiöler, Conferentz-Raad og Amtmand, og døde 1741 48 Aar. Frue Anna Schiöler, Geheime-Raad Casper Schiölers Datter, gift med Justitz-Raad Povel Eggers, døde 1698 23 Aar. Hendes Søster Jomfrue Barbara Helena Schiöler, døde 1706 21 Aar. Jomfrue Johanne Elisabeth Eggers, Etatz-Raad Povel Eggers til Basnes Datter, døde 1706 14 Aar.

Cammer-Junker Engel Gotfried von Bylov, som var gift med Christine, Enke af Justitz-Raad Schiöler, døde 1712 36 Aar. Tre smaa Børn af Geheime-Raad Schiölers, og to Børn af Justitz-Raad Eggers. I en Kobber-Kiste hviler: Geheime-Raad og Justitiarius i Høyeste-Ret, Casper Schiöler til Lellinge, Spanager og Taagerød, Ridder, en Søn af Høyeste-Rets Assessor og Borgemester i Kiøge Christen Caspersen Schiöler, døde 1719 75 Aar. Hans Frue Johanne Thune, døde 1736 84 Aar. Dette Sogn blev taget fra Kiøge 1738 og lagt til Høyeste Sogn. See videre Hofm. Fund. Tom. VII pag. 385. (401)

Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tryggevelde Amt.

Hvor beliggende. Byen ligger 10 Mile fra Kiøbenhavn imod Sønden, fra Roeskilde 7, fra Corsør 5, fra Vordingborg 4, og fra Callundborg 8 Mile. (402)

Byens Navn. Nogle derivere Navnet af Nest-ved, nemlig nest ved Herlovsholm, andre af Nesaae, som gaaer igiennem Byen, og Viig eller Bugt, hvilket sidste synes rimeligst.

Dens Begyndelse. Byen har St. Petri Closter, som siden blev forfløttet, og kaldet Skou Closter, nu Herlovsholm, at takke for sin første Opkomst, da den hørte Closteret til, og Abeden satte Borgemester og Raad, men siden er den lagt under Kronen.

Privilegier. 1426 fik den af Kong ERICH Pomeranus Privilegium, ligesom andre Kiøbstæder i Sielland, samt at den skulde staae under Kongens Befaling.

1441 blev samme stadfæstet af Kong CHRISTOPHER af Bayern. 1449 af Kong CHRISTIAN I.

1451 af Kong CHRISTIAN I. 1529 af Kong FRIDERICH I. og 1556 af Kong CHRIST. III, 1593 af Kong CHRISTIAN IV. og siden af fremfarne Konger til vore Tider.

Vaaben. Dens Vaaben er nu Tre Kroner; i Magazine Tom VI. pag. 161 forestilles Vaabnet, som det er brugt til 1481, hvor der anføres med To Nøgler med en Krone imellem, og neden under Bølger.

[Sorø Kiøbstæd i Sorø Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevelde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorø og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevelde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tygevelde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

1259 er der forefalden et stor Slag imellem Dronning Margrethe Sambiria og Hertugen af Lante Rygens Armee, hvor der faldt 10000 Bønder paa Dronningens Side. See Hvitfeldt p. 259.

1261 led Petri Kirke stor Skade af Ilebrand, da endeel af Byen og Closteret tillige opbrændte. See Hvitfeldt pag. 1274.

1345 lagde Grev Gerhard Calvus en Fæstning an ved Nestved kaldet Huusvalden. See Hvitfeldt pag. 491. Deraf er nu intet at see, siden Kong WALDEMAR III indtog samme Aaret efter, og forstyrrede den.

1531 har Indvaanerne nedrevet Franciscaner-Closteret, og bygt en Kag, hvor Alteret har staaet. (402)

1417 havde nogle af Nestved Borgere fisket paa Mariboe Closters Grund, som Munkene forbød dem, hvorover de tog en Closter-Broder og tvende af deres Vornede til Nestved, lod dem halshugge og begrave i Marken som andet Fæe; Dommen over den for denne Gierning, som er meget curieux, findes i Danske Magazin Tom. I. pag. 366. 367.

1535 gav Nestved og Slagelse til Krigs Udrustning et Skib med 60 Knegte, da Kiøbenhavn derimod alene gav et Skib med 80 Knegte, saa at Byen den Tid ikke har været saa ringe.

Mynt. I Kong ERICI Pomerani Tid har Byen havt Mynt-Rettighed, som sees af nogle smaa Stykker, der endnu findes i Cabinetterne med Opskrift: Moneta nova Nestvedensis, samme har og været til i Kong JOHANNIS Tid, ligesom der og har været en Gade kaldet Myntergaden.

Denne Bye har ellers i gamle Dage været berømt ved de mange Clostere, som vare:

Clostere. 1.) St Petri Closter af Benedictiner Munke, som havde store Indkomster, og var befriet fra al Paalæg af Kongerne, men da Closteret i Kong ERICHI GLIPPING Tid 1261 blev lagt i Aske, bygte de i Skoven uden for Nestved Skov-Closter, som nu kaldes Herlufsholm.

2.) Graae-Brødre Closter af Franciscaner, blev 1532 bevilger Borgerskabet til et Hospital.

3.) Sorte-Brødre Closter; Stedet hvor det har staaet vises endnu paa Resenii Kort; det har først været et Dominicaner Closter, og findes endnu der to grundmurede Længder med Inscriptioner; Den ene: 1527. Domus hæc in Jesu Christi nomine est constructa. Den anden: Hielp Jesus, Marie, Anne. Gaarden har tilhørt de Giøer, Friderich Reetz, Oberste Due, Jacob Ahrenfelt, Commerce-Raad (403) Dreyer, Grev Christian Rantzau, Borgemester Rasmussen, Capitain Göring, som satte Bygning og Gaard i Stand, hans Broder Johan Friderich Göring, Geheime-Raad Baron Wedel, nu Frue Ober-Hofmesterinde Hvitfeldt.

4.) Der har og været et Hospital, stiftet af Kong JOHANNIS Dronning, CHRISTINA, hvortil var lagt gode Indkomster, som bleve lagte til Vartous Hospital, imod at Byens Øvrighed derhen kunde sende Ni af Byens Fattige.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tygevelde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

St. Mortens Kirke. St. Mortens Kirke er med Taarn, og har 3 Klokker, den største med Inscription: St. Matini ora pro nobis 1520. Paa den anden staaer Aarstallet 1643. Den tredje har ingen Inscription.

Alter-Tavlen er af konstig Billehugger-Arbeyde, og skal være givet af en Frøken fra Sorte-Brødre Gaard. Lysestagerne 1640 af Herman Busk, Kalk og Disk af Jacob Eskildsen, Brød-Esken af Johan Röbring 1680, Viin-Kanden af Hans Dreyer og Johanne Marie Poulsen til Sorte-Brødre Gaard 1696.

Choret er med Sprinkelverk indelukket. Daaben ligeledes, som er af Malm og givet 1515, da Erasmus var Abbed. Inscriptionen see Marm. Dan. Tom. I. pag. 185 og Hofman. Fund. Tom VIII. p. 436. Paa Orgelverket staaer Eskild Giöes og Sybille Gyldenstiernes Navne, samt endeel Adelige Vaabner 1598. Derunder sidder et Billede fra de Catholske Tider.

Prædikestolen er af ordinair Billedhugger-Arbeyde, givet af samme, som Orgelverket 1604.

Ved Taarnet er et Pulpitur med fire lukte Stole.

En Lyse-Krone givet af Claus Frefs og Johan Rubring 1678.

Epitaphier findes her: Et over Sogne-Præsten Erich Christensen Brobye, død 1640 53 Aar. Tre andre ved Skriftestolen, som ikke vides over hvem de ere. Et over Johan Albretsen Korf, Handelsmand, (404) død 1675 52 Aar. Et over Jens Andersen Aalborg, Borgemester, død 1666; paa samme ere 19 Personer afmalede.

Merkværdige Liig-Steene ere her: En over Hans Svartz 1622 og en over Sogne-Præsten Albert Prom. Ved Taarnet et aaben Begravelse, hvori hviler: General-Major Galkofsky, døde 1756.

Oberst-Lieutenant Galkofsky, død 1758 og begge hans Søstre.

I Side-Bygningen er de Hornemanners aabne Begravelse.

Til dette Sogn hører en tredje Deel af Nestved Bye, og en Landsbye kaldet Aaderup af 12 Gaarde, og hører til dette Sogn, uden for denne Gaard ligger en Sand-Banke, som forud var en Skandse, hvorom forhen ved Anno 1345 er meldet.

St. Peders Kirke. I St. Peders Kirke-Taarn ere tre Klokker, de to med Munke-Skrift, den tredje med Aarstal 1672. Taarnet er over 80 Alen høyt; Kirken har fire Rader Stole og tre Gange; saa at Byen forud maa have haft flere Beboere end nu.

I Vaaben-Huuset staaer disse Ord med Munke-Skrift: Opus est istud completum 1234 Erasmo Abbate. Paa et andet Sted: 1261 brændte Nestved Closter, og 1271 brændte Nestved og St. Peders Kirke.

Bag Alteret er en anseelig Omgang, hvor tillige den gamle Alter-Tavle med St. Knuds Billede staaer.

Alter-Tavlen er af Billehugger-Arbeyde, smult malet, og givet af Hans Hornemans Enke 1683; hun har og givet Alter-Foden, Skriftestolen og en Lyse-Krone. En dito meget stor givet af to

Kobbersmede fra Flensborg. Det broderede Alter-Klæde er givet 1594 af Frue Inger Basse. Prædikestolen er aaf anseelig Billedhugger-Arbeyde. Orgelverket er stort og anseeeligt. (405) I Alteret ere to Pulpiturer; paa det ene staaer: Niels Mundt til Rønnebeksholm 1709. Det andet er givet af Oberste Svane. Daaben er af Malm; Inscriptionen see i Hofm. Fund. T. VIII. pag. 435. Et stor Crucifix, lige over for Kong FRIDERICH II Stoel 1580. En Liig-Steen over Casper Passelik til Rønnebeksholm 1599. En dito over Michel Sehested til Gaunøe, død 1583 og Frue Regitze Gyldenstjerne, død 1576. I Sacristiet: Endeel Skabe og Ege Kister, og en Catholsk Alter-Tavlr, hvorpaa Marie med Barnet, og en Inscription, som i Hofm. Fund. Tom. VIII. pag. 435 er anført. En Liig-Steen over nogle Munke. See Inscriptionen ibid. De øvrige Liig-Steene over Magistrats-Personer, Borgere og Geistlige ere anførte i Hofm. Fund. Tom. VIII. pag. 435 og 436. samt Marm. Dan. Tom. I. pag. 184.

Dansk Skole. Paa St. Petri Kirke-Gaard er den Danske Skole, som har forud været en god Latinsk Skole med en Rector og tre Hører, men 1740 ophævet, og Indkomsterne henlagt til Vordingborg Skole; Skole-Huuset er Grund-Muur.

Hospitalet. Ved Slags-Kilde er Hospitalet eller Fattig-Huuset for tolv fattige Lemmer. Det andet, kaldet Helliggeistes Hospital, er i Ringsted-Gade.

Gadernes Navne. Gaderne ere Østergade, Ridergade, Torvestrædet, Gaasegade, Kromsport, Grønnegade, Ramsøehæred, Ladegaarden med Strædet, Ringstedgade, Kindhestegade, Hiultorvet, Skoemagerrekken, Det store Torv, Kirkestrædet, Kiødtorvet, Trefoldighedsgade, Møllegade, store Broegade, Lille Broegade, Bredstrædet, Catechismusstrædet, St. Peders Kirkegaard, Pølsestrædet, Kiøbmagergade, Slagskilde, Myntergaden, Compagniestrædet, Lodsepladsen ved Aaen, i alt 28 Gader og Stræder. (406)
I Nestved ere 245 Gaarde og Huuse, nok ved Karbeks Minde to Steder, nemlig Toldergaden, som tilhører Kongen, og Lodshuset, som tilhører Byen.

Indvaanerne. Indvaanerne vare i Aaret 1772, 230 store og smaa Familier, deriblant to Sogne-Præster, en Catechet, en Chor-Degn, som tillige er Skoleholder, og gjør Opvartning i begge Kirker, to Klokkere, to Organister, en Borgemester, som tillige er Byefoged, en Bye- og Raadstueskriver, en Tolder, en Postmester, en Doctor Medicinæ, en Apotheker, en Musicant, en Chirurgus, en Farver, en privilegered Viinhandler, 8 Kiøbmænd, nogle faa fornemme Familier, 90 Handverksmestere af alle Slags.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)
[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)
[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)
[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)
[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)
[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)
[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)
[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

Raad-Huset. Raad-Huset er en gammel grundmuret Bygning; oven paa er Raad-Stuen, Byetinget og en Arrest-Stue for Borgerskabet, neden under ere Arrest-Kammere, Byens Veyer-Boe og Spøyte-Huus.

Øvrighed. Byens Øvrighed er en Borgemester, som tillige er BYEFOGED, EN Bye- og Raadstueskriver. Byeting holdes om Mandagen, og Raadstue-Retten om Torsdagen. Men i de ældre Tider, da Byen var i Velstand, havde den to Borgemestere, fire Raadmænd, Byefoged og Byeskriver.

Handling. Handelen er meget maadelig frem for i forrige Tider, og er her nu ikkun tre til fire Kiøbmænd, saa at Byens Næring tager meget af.

Skibsfart. Seyladsen er ligeledes maadelig, siden Rehden er saa vanskelig og Aaen saa tilstoppet, at Godset maa føres to Mile i flade Fartøyer eller pramme fra og til Karbeks Minde igiennem Næsaæ.

Mark-Jord. Til Byen ligger et temmelig stor Overdrev, som nu er indhegnet og inddeelt til Byens Beboere, hvoraf de siden har høstet rigelig og velsigner Frugt.

Consumption. Consumptionen stiger til 5000 Rdlr., som forsikres at være overmaade dyrt. (407)

Markeder. Her holdes tvende store Markeder, nemlig Michels-Dags og Mortens-Dags Marked. Til **Korn-Magazin** er indrømmet et gammelt grundmuret Huus, som forud skal have været Mynten, men videre derom vides ikke.

Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.

Beliggenhed. Vordingborg ligger paa Siellands Søndre Side 11 Mile fra Kiøbenhavn, 4 Mile fra Nestved, 10 fra Roeskilde, 7 fra Ringsted, 12 fra Kallundborg og 9 Mile fra Corsør.

Alder og Navn. Lyscander regner i hans Slægte-Bog pag. 30 at Truid den anden, eller den ottende Dommer over de hiemmeblivende Cimbrer, lod 2296 fra Verdens Skabelse at regne, der opsette Skandser imod Søe-Røvere, og kaldte samme Vare eller Varding, fordi disse Befæstninger og Skandser skulde vare og beskierme Landet, og heraf udleder han Oprindelsen til det Ord Varding- eller Vordingborg. Saxo Gram. Kalder Byen Ortungum qvasi Oretिंगam, af den sandige Strandbred Ør, og beretter, at der forud blev holdet Ting, hvor alle Sager i Riget blev afhandlet; følgelig kunde Øreting eller Ørting lettelig ved Udtale blive til Vorting, og da der siden bygtes Borg og Fæste, være kaldet Vortingborg; Olaus Wormius i Monum. Dan. pag. 117 118 er af samme

[Sorø Kiøbstæd i Sorø Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorø og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

Meening. Om dette Navn melder de ældste Manuscripter, i hvilke det undertiden heder Øreborg, og paa andre Steder Ørethingborg.

Ældgamle Tildragelser.

1171 gav Kong WALDEMAR I herfra den Siellandske Lov.
1240 gav WALDEMAR II HERFRA DEN Jydske Lov.
1253 blev stiftet et Dominicaner-Closter.
1322 holdt Kong CHRISTOPHER HER Lands-Dag, og hans Søn Kong ERICH blev kronet af Erke-Biskop Eskero. (408)
1326 blev Vordingborg Slot haardt belejret af Grev Geert.
1346 blev Slottet overgivet igien til Kong WALDEMAR III
1361 blev Slottet af Hanse-Stæderne belejret, men ey indtaget.
1392 blev Dronning MARGRETHES Brev til Hertug Geert her udgiven om Holsteen.

Privilegier.

1415 gav Kong ERICH af Pomern Privilegier om Ildebrand og Fægang.
1441 forordnede Kong CHRISTOPHER, at Udenlandske, som bortreyste, skulde betale Tiende-Penge, og at ingen maatte gaae med Arm-Bøsse eller Sverd længere end til han kom til Herberget.
1444. paabød Kong CHRISTOPHER at give Told af Sild til Slottet ligesom forhen.
1450 gav Kong CHRIST. I Confirmation paa Byens Privilegier.
1456 blev af Kong CHRISTIAN I Byen bevilget et Marked at holde efter Mariæ Magdalenæ Dag.
1479 gav Kong CHRISTIAN I Tilladelse om deres Fægang fra Byen til Knudshoved og Spydeveille, samt angaaende deres Færge.
1484 gav Kong HANS Confirmation paa Byens Privilegier.
1500 gav Kong HANS Confirmation om deres Fiskerie.
1514 gav Kong CHRISTIAN II Confirmation paa Byens Privilegier.
1521 Kong CHRIST. II. Angaaende ulovlig Handel med videre.
1539 Kong CHRIST. III. Confirmation paa Byens Privilegier.
1547 Kong CHRISTIAN III forunder Byen hver Løverdag en Torvedag.
1604 Kong CHRISTIAN IV Confirmation paa Byens Privilegier, og Eftergivelse for Restancer.
1623 Kong CHRISTIAN IV. Confirmation paa Torvedage at holde. (409)
1661 ere disse Privilegier confimerede af Kong FRIDERICH III. 1671 af Kong CHRISTIAN V.
1700 af Kong FRIDERICH IV. og 1742 af Kong CHRISTIAN VI. Det øvrige findes i Atlas Dan. Tom. III. pag 105.
1718 den 31 August brændte endeel af Byen.
1729 den 20 og 21 September, og samme Aar den 17 og 18 October brændte en stor Deel af Byen.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)
[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)
[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)
[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)
[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)
[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)
[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)
[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)
[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

Vaaben. Byens Vaaben er et Taarn, hvorved forestilles en Søe.

Gader og Stræder samt Huuses Antal. Dens Gader ere: Ahlgaden, store og lille Kirkestræde, Riddergaden og Glambeks Gade. Huuse og Gaarders Antal er i alt 143.

Kirken. I Taarnet ere to Klokker, den ene med Munke-Bogstaver, den anden fra 1617. Kalk og Disk med Munke-Bogstaver, hvoraf sees at Kirken kaldes Marie Magdalene Kirke. Alter-Tavlen er af Billedhugger-Arbeyde givet 1641. Prædikestolen 1601. Orgelverket 1587 forbedret 1635. Daaben af Sogne-Præst Simon Nielsen, død 1612. En Lyse-Krone og Chorets Skillerom 1692 af Sogne-Præst Jacob Bartholomeus Hansteen. En dito Lyse-Krone af Jochum Lorentzen, Kiøbmand, 1714 og Seierverket 1667.

Epitaphier ere her i Kirken: Et over Eiler Jacobsen, Borgemester of Tolder, død 1640 80 Aar. Et over Kiøbmand Jacob Mauritsen, døde 1584 og Niels Erichsen, Borgemester og Tolder, død 1601. Et over Martin Snering 1626. I Sacristiet er Biskop Areboes Skilderie, som først var Biskop i Tronheim, siden Sogne-Præst i Vordingborg, død 1633 47 Aar og ligger der begravet. Et over Kiøbmand Anders Petersen, død 1733. Et over Borgemester og Tolder Erich Nielsen 1640. Af Liig-Steene findes her: En over Sogne-Præst Magister Christen Spend, død 1678. En over Georg Peter Pfafferling, Printz (410) JÖRGENS Berider, død 1715 68 Aar. En over Sogne-Præst Johannes Laurentius, død 1593.

Paa en Stoel i Kirken staaer: Henrich Lyche, Frue Karen Banner 1594.

Gamle Kirker og Clostere. Af Resenii Tegning og Beskrivelse sees Rudera af Helliggiestes Kirke: Ligeledes hvor St. Jørgens Closter og Hospital har staaet, da det endnu ved Reformationen var til. Desuden sees deraf, at et Dominicaner-Closter 1253 der blev stiftet, men hvor samme har staaet vides ikke.

Latinske Skole. Om den Latinske Skole er omstændig anført i Hofm. Fund. Tom. VIII pag. 491 hvortil kan tillegges: 1.) Kongelig Rescript af den 21 September 1759 at Rector er uformeent at betiene sig af Tienden paa lovlig Maade. 2.) Rescript af 8 Februarii 1760 at Rector skal have Degne-Indkomster af Sognet med videre. 3.) Rescript af 14 Januarii 1757 at 9 Discipler skal have Kost-Penge, Rector og de 2 Hørere hver en Discipels Kost-Penge. 4.) Af Hansteens Legato skal Disciplerne have deres Deel i rede Penge. 5.) Er indsamlet af Rector Höeberg og af den nu værende Rector Hoslt oplagt 200 Rdlr. til Skolen.

Dansk Skole. Det som er givet til den Danske Skole bestaaer alene af Hansteens Legatum. Se Hofm. Fundat, Tom. VIII. pag. 500.

Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.
Baarse-Herred i Vordingborg Amt.
Hammer-Herred i Vordingborg Amt.
Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.
Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.
Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.
Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.
Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.
Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.
Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.
Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.

Fattig-Huuse. Magister Hansteen har 1700 givet en Boelig til de Fattige med to Kakkelovne, og Hans Romergaard 4 Boder med 4 Kakkelovne til de Fattige 1696 vid. Hofm. Fund. Tom VIII. pag. 496. Provst Bech, Sogne-Præst til Hiembek har 1771 givet et Huus af 10 Fag med to Kakkelovne. Et andet paa 8 Fag med to Kakkelovne, og en Skovs Part beliggende deels i Ørsløv Koehave, og deels i Stenved Overdrev. Han har desforuden givet noget til Kirken og de Fattige, imod at holde hans Hustrues Epitaphium og Grav vedlige, at den (411) ey hiemfalder til Kirken med videre, som Foundationen ommelder. Endnu er en confirmeret Gave af Peder Madsen Möller til de Fattige givet 1767.

Raadhuuset er en grundmuret Bygning med Qvist over, var først bygt til en Dansk Skole, men siden ved Kongelig Skiøde 1745 solgt til Particulair, og 1754 købt af Byen til en Raadstue.

Øvrighed. Her er en Byefoged, som tillige er Tolder, og en Byeskriver, som og er Controleur, af dem holdes Byetinget hver Mandag.

Indvaanere. Indvaanerne ere: 1 Sogne-Præst, 1 Residerende og 1 Personel-Capellan, 1 Rector, 2 Hørere, 1 Amtsforvalter, 1 Klokke og Organist, 1 Byefoged og Byeskriver, 1 Apotheker, 1 Feldtskier, 1 Farver, 9 Kiøbmænd, 52 Handverker alle slags, og 5 Skippere. Indbyggernes Antal er 160, deraf 87 Borgere, og i alt gamle og unge 600 Siele. En fierding Vey fra Byen i Nyegaard er 18 Gaarde og Huuse, som sorterer under Byen.

Handel og Næring. Handelen er meget ringe, thi foruden en liden Korn-Handel paa Norge, hentes alle Ting fra Kiøbenhavn.

Søefart. Havnen er tilstoppet, saa at alene smaa Baade kan gaae til Skibs-Broen, dog kan Fartøyer der meget sikker ankre, siden Grunden er god og de paa Land-Breden liggende Skove beskiermer for Kaste-Vinde; til Byen ere tre Jagter og nogle Baade.

Mark-Jorder. Til Byen er fire Kiøbstæd-Jord 39 Tdr. 5 Skp. Hartkorn i Kullekier og Nyeraads Mark, desuden 400 Høveders Græsning i Knudskov og Øre, og en Anpart af 82 7/8 Tdr. Land paa Steensved Overdrev, som nu er fradeelt for sig selv.

Consumptionen. 1773 blev svaret af Byen 1405 Rdlr. i Consumption.

Market. Hver 23 Julii og 3 Octobr. Holdes her Market (412)

Slottet. Det gamle berømmelige Slot, hvor Kong WALDEMAR III meget opholdt sig, er i det 12 Te Seculo bygget af Kong WALDEMAR I med Taarne og Mure efter de Tiders Maade for at hindre de Vandalers Streiferier; sammes Bygninger vare saa vidtløftige, som en liden Bye, hvor iblant flere Taarne, var et kaldet Gaasen, hvorudi han lod sette de Fanger, han tog i Krigen, derom

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

vare Graver og Volde, men dette er nu alt sammen øde og borte; hvordan det ellers den Tid har seet ud, kans sees af Resenii Atlas. Kong CHRISTIAN V. Broder Printz JÖRGEN lod de gamle Bygninger forbedre, og endelig blev sat en nye Bygning, som er anført i Thuras Vitruvius Tom. II pag. 102, samme smukke Bygning købte Geheime-Raad Osten, som solgte dette Palais til Muurmester Fitzner i Kiøbenhavn, samme medbrød det og solgte det øvrige til Regimentskriver Jacobsen, som solgte alle Materialer, der kunde afsettes. Og endelig 1769 solgte Pladsen til Ober Skatte-Directionen for 300 Rixdaler, nu staaer af dette vidtløftige Slots Bygninger alene tilbage en gammel forfalden Brand-Muur, hvor Indkiørselen var, og paa Pladsen et stykke et af Fløylene, hvori er et lidet Lyst-Huus.

Kilder. Vesten for Byen i Øringe Skov, findes to Kilder i to Mølle-Stene, kaldet Valdemars Kilder, og ved Havbredden sees et Sted, hvor fordum har været offentlig Rettergang kaldet Øreting; paa samme Sted har staaet en Rune-Steen, som siden blev forfløttet til Slots-Gaarden. See Wormii Monum. Pag. 120.

Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.

Hvor er beliggende. Præstøe Kiøbstæd ligger 2 Mile Norden for Vordingborg, 9 ½ Miil fra Kiøbenhavn, 8 ½ Miil fra Roeskilde, 8 Mile fra Corsøer, 11 Mile (413) fra Callundborg. Den er egentlig en omflydt Øe, og er med en Broe føyet til det faste Land ved dens Vestre Side.

Navn, Alder og Vaaben. Byens Navn Præstøe, qvasi insula Presbyterorum, skal efter Sigende (thi Documenterne ere ofte ved Ildebrand bortkomne,) først have været et Fisker-Leye for det Closter Beltringe, men for den smukke og beqvemme Situations skyld, skal Closteret være forflyttet og opbyggt paa Byens Østre Kant, hvor Rudera endnu er at see. Dens Vaaben er en Mand i Præste-Habit med Træ-Skoe paa Fødderne.

Byens Skiæbne.

1406 var der et halvgeistlig Broderskab og Gilde-Laug kaldet Johannis Baptistæ Convivium.

1550 blev St. Gertruds Capel afbrudt og anvendt tik Kirkens Forbedring.

1608 var Byen i god Velstand.

1658 leed Byen Skade af Ildebrand, samme Aar leed Byen stor Skade af de Svenske.

1750 afbrændte de fleste og beste Huuse.

1757 brændte Resten af Byen, men intet af det, som brændte 1750.

Privilegier.

1403 gav Kong ERICH Pomeranus Byen Kiøbstæds-Privilegier.

1441 gav Kong CHRISTOPHER Byens Privilegiers Confirmation.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

1450 Confirmeret af Kong CHRISTIAN I 1499 af Kong JOHANNES. 1150 af Kong CHRISTIAN II. 1608 AF kong CHRISTIAN IV.

1623 forundte Kong CHRISTIAN IV. Byen Torvedag hver Onsdag.

1728 confirmerede Kong FRIDERICH IV. disse Privilegier og gav Byen Markeder. Samme blev confirmeret af Kong FRIDERICH V. 1750. (414)

Gader og Huuses Antal. Byen har to Gader, nemlig: Adelgaden, som er den beste og gaaer heel igiennem Byen, og Grønne-Gaden, som bestaaer af nogle faa Huuse og et par Gaarde; Resten er Baraqver og Heste-Stalde, som er bygt til Cavalleriet. Gaarde og Huuses Antal er i alt 54.

Kirken. Paa den Østre Kant af Byen ligger Kirken, hvorved har i de Catholske Tider været et Closter, kaldet St. Antoni Closter, hvilket Navn og Kirken har havt; I Taarnet ere tre Klokker. Alter-Tavlen er anseelig Billedhugger-Arbeyde givet 1657 af Borgemester Lars Nielsen. Prædikestolen af Christian Grubbe til Lystrup og Jytte Gyldenstjerne 1631.

I Sacristiet er en Liig-Steen, hvorpaa staaer udhugget en Præst i fuld Corpus med Træ-Skoe og Bæger i Haanden, som var Anders Andersen, den første Lutherske Præst, efter hvilken Byen har sit Vaaben. En anden Liig-Steen med St. Andreae Billede over en Catholsk Præst, som levede ved Reformations-Tiden, og for sin Gudfrygtighed blev kaldet Hellig Anders.

Et Epitaphium over Tolder Jocjum Christophersen, død 1605 hvor han og Hustrue er afmalet.

I Choret forestilles en Præst med klippet Haar og Skiæg paa et Epitaphium over Sogne-Præsten Laurentius Erasmus, død 1587.

I et aabemn Begravelse hviler: Jens Larsen til Nysø og Sparisholm, med tvende Hustruer; han bygte Nysø og døde 1689, 69 Aar. Commerce-Raad Johan Nicolai Voigt, døde 1743 79 Aar.

Af Borger Matthias Jörgensen er 1757 legeret, og 1763 confirmeret til Præstøe Kirke 100 Rdlr. som skal udsettes og Kirken deraf nyde Renten.

Øvrighed. Byen har en Byefoged og en Byeskriver; Byetinget holdes om Mandagen. (415)

Indbyggere. Indbyggerne ere: 1 Sogne-Præst, 1 Byefoged, 1 Byeskriver, 1 Tolder, 3 Kiøbmænd, 1 Farver, 1 Chirurgus, 26 Handverksmestere alle slags; Borgernes Antal 52; Indvaanerne gamle og unge 500.

Consumption. Consumptionen er for nærværende Tid aarlig 955 Rdlr.

Raadstuen er Bindingsverk, derved en Dansk Skole og en Stue med Køkken til 5 a 6 Fattige.

Søefart. Byen har en temmelig god Havn, og kunde med liden Bekostning giøres saaledes, at den kunde rumme den hele Flaade; den har ikkun 4 Skibe af 31 Læster; Handelen er meest paa Norge med Korn og fede Vahre, med Klak-Steen fra Faxø til Lybek og Kiøbenhavn samt Leer til Faiance-Fabriqven paa Amager.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

Agerdyrkning. Et Overdreb paa 100 Tdr. Land blev 1771 indtaget til Agerdyrkning.

Markeder. I Augusti og October Maaneder holdes her aarlig Marked.

Store Hedinge i Stevns Herred i Tryggevelde Amt.

Hvor er beliggende. Store Hedinge ligger 7 Mile fra Kiøbenhavn, 5 $\frac{3}{4}$ Miil fra Roeskilde, nesten 6 Mile fra Vordingborg, 10 Mile fra Corsøer, 12 $\frac{1}{2}$ fra Kallundborg.

Navn og Alder. Adskillige Byer har dette Navn, saasom: Hedinge Magle, Hedinge Lille, ec. Navnet menes at have sin Oprindelse fra Dronning HETHA, som har bygt Hedebye i Sønder Jylland.

Vaaben. Dens Vaaben er en høy Bygning med et Kors pee hver Ende, midt paa et Taarn med et større Kors, hvorpaa staaer en Giedebuk, som vender Ryggen til en halv Maane, og Hoveder imod en Stierne. (416)

Skiebne og Privilegier. 1529 gav Kong FRIDERICH I. Niels Clausen Livs-Brev paa Kongsgaarden i Hedinge, som er uden Tvivl endnu den Herregaard Erichstrup, der ligger tet ved Byen.

Der har fordum været to Gilder, nemlig St. Olai og Canuti, den sidstes Vedtægter paa Latin haves endnu Copie af.

Kirken. Kirken, som støder til Gaarden Erichstrup, har en Munk der vilder anlegge, men Eyeren blev derover fortørnet og lod hugge Hovedet af Munken, dog blev Kirken der bygt, og til Afmindelse er Munkens Hoved i Steen udhugget og indmuret ved Alteret; Kirken er ottekantet imellem to Taarne uden Spiir, det ene høyere end det andet. 1677 er den ombyggt, da Torden tildeels havde ruineret den; Taarnene ere af den gammeldags Bygning, deri findes et Kammer, kaldet Elle-Kongens Kammer; i det store Taarn ere fire Klokker uden Inscription. Alter-Tavlen er given af Christen Erichsen til Erichstrup og Frue Sophie Krabbe 1617; ved Siden ere begge deres Portraits paa Kobber meledede, og neden under deres Begravelse. Viin-Kanden er og givet af ham 1616. Paa Kalken sees Aarstallet 1577. En Tavle over Borgemester Jens Frandsen i Store Hedinge, død 1638.

Gader og Stræder samt Gaarde og Huuse. Gaderne ere: Adelgaden, som gaaer igiennem Byen, Egestrædet, Bønderbalstrædet; i alt er der 32 Gaarde; desforuden en Mølle, som ligger strax uden for Byen.

Øvrighed. Her er en Byefoged og Byeskriver; Byetinget holdes ugentlig hver Mandag.

[Sorø Kiøbstæd i Sorø Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybierg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevelde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorø og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevelde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevelde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

Indvaanere. Indvaanerne ere: 1 Sogne-Præst, 1 Byefoged, 1 Byeskriver, 5 Kiøbmænd, 27 Haandverkere af alle slags, 86 Borgere (417) og 36 Daglønnere, son tiene hos andre, i alt 400 Siele gamle og unge.

Handel og Næring. Handelen er meget ringe, og de fleste Indkomster haves af Agerbrug.

Til Byen er 300 Tdr. Hartkorn, hvoraf noget ikke er Kiøbstæd-Jorder; deraf skattes og gives Afgift til Universitetet i Kiøbenhavn.

Consumption. Comsumptionen gaaer til 800 Rdlr.

Markeder. Den 13 Julii og den 15 Augusti holdes her Marked.

Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.

Vordingborg.

1.) Vordingborg Hovedgaards Mark blev deelt i 26 Parceller og ved Auction solgt den 4 Junii 1772 saaledes: At den Kiøbende selv opbygger samme, og deraf svarer aarlig i alt af disse 26 Steder 791 Tdr. 7 Skpr. Byg; Regimentskriver Jacobsen kiøbte 3 Steder, Inspecteur Baden 10 Steder, No 11. 12. 17, og 18. blev udsat til videre, Jens Ladefoged 2 Steder, Beboere i Vordingborg 3 Steder, og andre Lysthavende 4 Steder.

2.) Assendrup i Aversie Sogn i Tyberg-Herred. Borge-Gaarden er en Etage Grundmuur, bygt 1696 af Ober-Cammer-Junker Knuth; den har længe tilhørt de Krafser: bemeldte Knuth lod 1693 i Aversie afbryde nogle Gaarde og ligeledes i Thestrup, og dermed udvidede Markerne; Gaarden hører nu under Closteret Gisselfelt.

3.) Bavelse i Bavelse Sogn i Tyberg-Herred. Gaarden ligger tet ved Kirken, og er Bindingsverks Bygning.

Eyerne have være: Jacob Flemming, død 1544 og Frue Marie Juel, 1650 Friderich Reetz, siden efter Badenhaupt, Statholder Christopher v. Gabel og Enke Armgaard Badenhaupt, Hesecher, Bülov, (419) Schöler, Brigadeer Bielke, død 1707, Kong FRIDERICH IV. 1709, Geheime-Raadinde Thott, Ritmester Thott, 1723. Cammer-Herre Christian Sigfred von Plessen, som opholdte sig i Paris, og 1755 solgte Gaarden med Nesbyeholm til Geheime-Raad Grev Holstein, som lagde den under Lethrabort Grevskab.

4. Bekkeskou i Everdrup Sogn i Baarse-Herred. Gaarden er Bindingsverks Bygning, undtagen Stalden, son afg. Justitz-Raad Munthe af Morgenstjerne opbygte. Det er en ældgammel Herre-Gaard, og menes at have sit Navn af to Bække, som omringer Gaardens sex Marker og Skove, andre mener, at Gaarden har Navn efter den gamle Familie Bek, som er uddød.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorø Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorø og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tygevelde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus VI 1774 Del 5

Den har tilhørt de Bekker, hvoraf Vivike Bek, Tönne Gallis Enke var den sidste, som døde 1606, Henrich Ramel, Hofmester i Sorøe 1649, Admiral Christopher Lindenov, Major Axel Urne og Enke, efter dem Anne Elisabeth Lindenov, Geheime-Raad Otto Krabbe, Oberste Steen Skinkel til 1711 og Frue Anne Marie von Offenbergh, deres Søn Rudolf Skinkel til 1711 og Frue Anne Marie von Offenbergh, deres Søn Rudolf Skinkel solgte Gaarden til Landsdommer Bekker, som 1738 mordisk blev tagen af Dage ved sine egne Bønder, efter ham Justitz-Raad Munthe af Morgenstjerne, nu hans Søn Etatz-Raad, Landsdommer og Krigs-Commissarius Munthe af Morgen stjerne.

Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.
Baarse-Herred i Vordingborg Amt.
Hammer-Herred i Vordingborg Amt.
Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.
Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.
Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.
Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.
Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.
Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.
Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.
Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.

5.) Beltringe i Beltringe Sogn i Baarse-Herred. Borge-Gaarden er et grundmuret Huus to Etager med Taarn, og er fordum bygget af Lave Beck; paa denne Gaard har Amtmændene forhen boet, men nu Inspecteur Baden. Hof-Marken er ved nye Indretning solgt til 8 Parceller, og hver Bonde paa Godset skal have Jorden ved sin Gaard for sig selv. Amtets Archiv brændte der 1719.

6.) Broksøe i Herløfmagle Sogn i Tyberg-Herred. Denne Gaard har fordum været tre Bønder-Gaarde, kaldet Ørn, men (419) siden har den Adelige Familie Brock faaet Privilegium derpaa og kaldet den Broksøe. Den er nu paa nye opbyggt af Bindingsverk og hører til Holmegaard.

7.) Gaunø i Veiløe Sogn i Hammer-Herred. Denne saa got som nye opbygte prægtige Herre-Gaard tilhører nu Geheime-Raad Grev Otto Thott, og er omstændig beskrevet i Atlas Danicæ, dog kan tilføyes følgende: At Gaarden fordum er kaldet Gaabnøe, fordi den ligger saa got som paa en Øe i Gabet af Søens Indløb til Nestved.

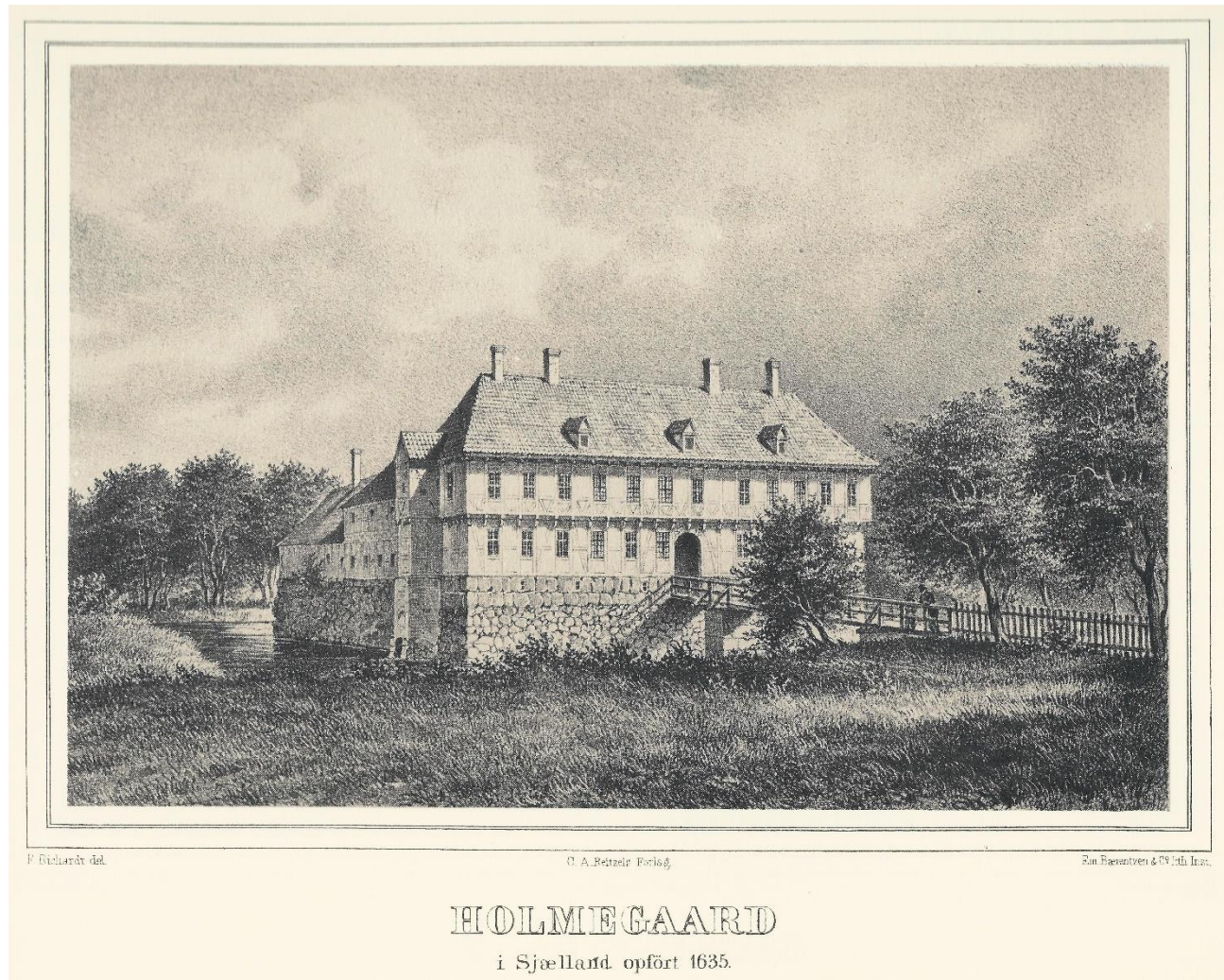

Sorøe Kiøbstæd i Sorø Amt.
Baarse-Herred i Vordingborg Amt.
Hammer-Herred i Vordingborg Amt.
Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.
Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.
Faxøe-Herred i Sorø og Vordingborg Amt.
Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.
Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tygevelde Amt.
Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.
Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.
Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.

8.) Grævensvenge i Rønnebek Sogn i Hammer-Herred. Bygningen er Bindingsverk og Eyerne anførte i Atlas Dan.

9.) Holmegaard i Ølstrup Sogn i Hammer-Herred. Det grundmurede Huus, som bestaaer af to Etager, er 1635 bygt af Claus Daae til Raunstrup, og Ingeborg Parsberg. Lade-Gaarden og Stalden har deres Søn Claus Daae og Anne Brahe 1645 ladet opmure af huggen Kampe-Steen, om Gaarden ere Graver og en smuk Hauge.

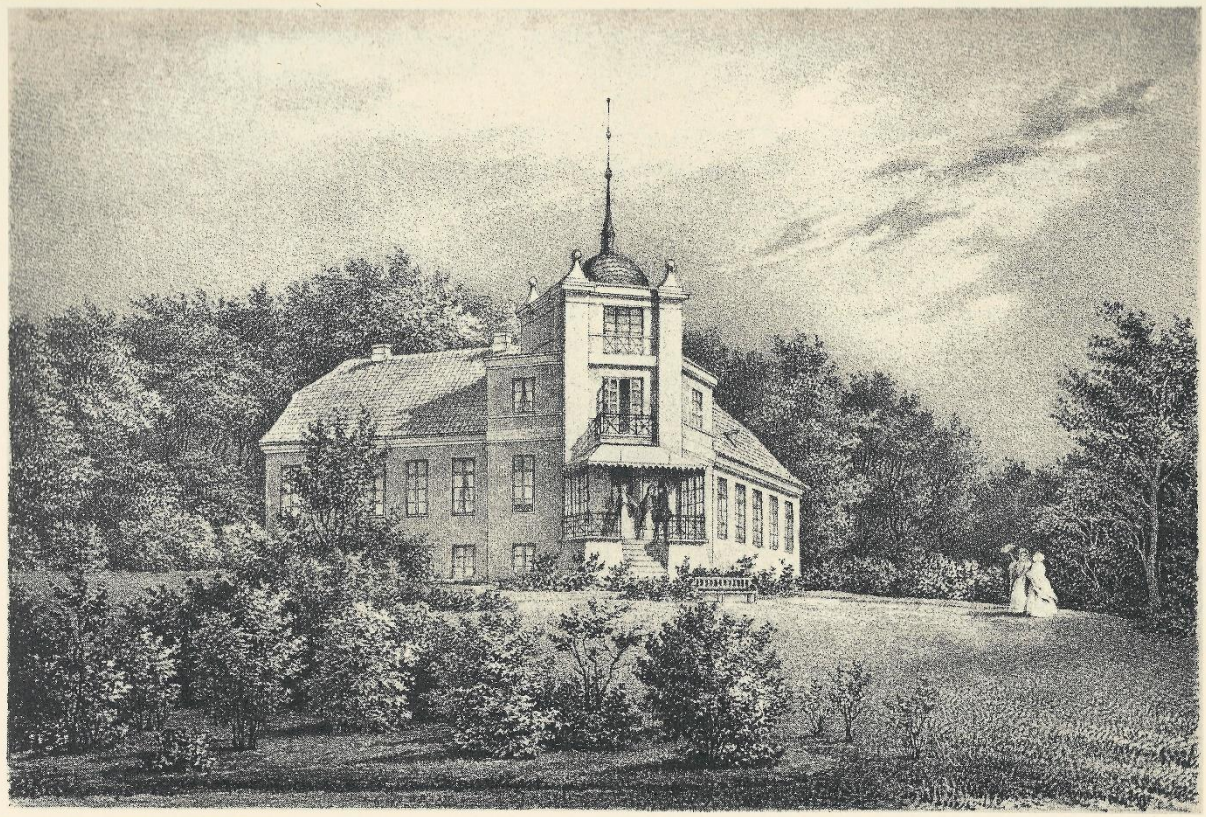
Eyerne ere anførte i Atlas Daniæ indtil Geheime-Raadinde Krabbe, efter hvis Død Gaarden ved Testamente tilfaldt Jægermester Trolles Frue, som nu er Enke og eyer samme tilligmed Broksøe.

Sorøe Kiøbstæd i Sorø Amt.
Baarse-Herred i Vordingborg Amt.
Hammer-Herred i Vordingborg Amt.
Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.
Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.
Faxøe-Herred i Sorø og Vordingborg Amt.
Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.
Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.
Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.
Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.
Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.

10.) Jungshoved i Jungshoved Sogn i Baarse-Herred. Gaarden har tilforn tilhørt Kongen, men Bygningen er nu afbrudt og Pladsen tilhører Geheime-Raad Brokkenhuus. (420)

11.) Lekendegaard i Baarse-Herred i Øster Egeberg Sogn. Gaarden er ikke anført i Atlas Daniae. Den var tilforn afbrudt, og dens Jorder, 44 Tdr. 4 Skp. 3 Fk. 1 Alb. Hartkorn, var indrettet til Rytter-Kaabler; 1768 lod Ober-Skatte-Directionen opføre tvende store Bygninger med nogle andre smaa Bygninger, og udlagde Jorden til Sæde-Land med videre; 1771 er det ene store Huus nedbrudt, og Jorden bortforpagtet til Bønder, som alle tilhører Kongen,

F. Schwanke del. — H. Petersen lit.

C. A. Reitzels Forlag.

Emil Høegh Petersen & Co. Lith. Inst.

LEKKENDE
för Lekkinge, i Sjælland, opført 1838.

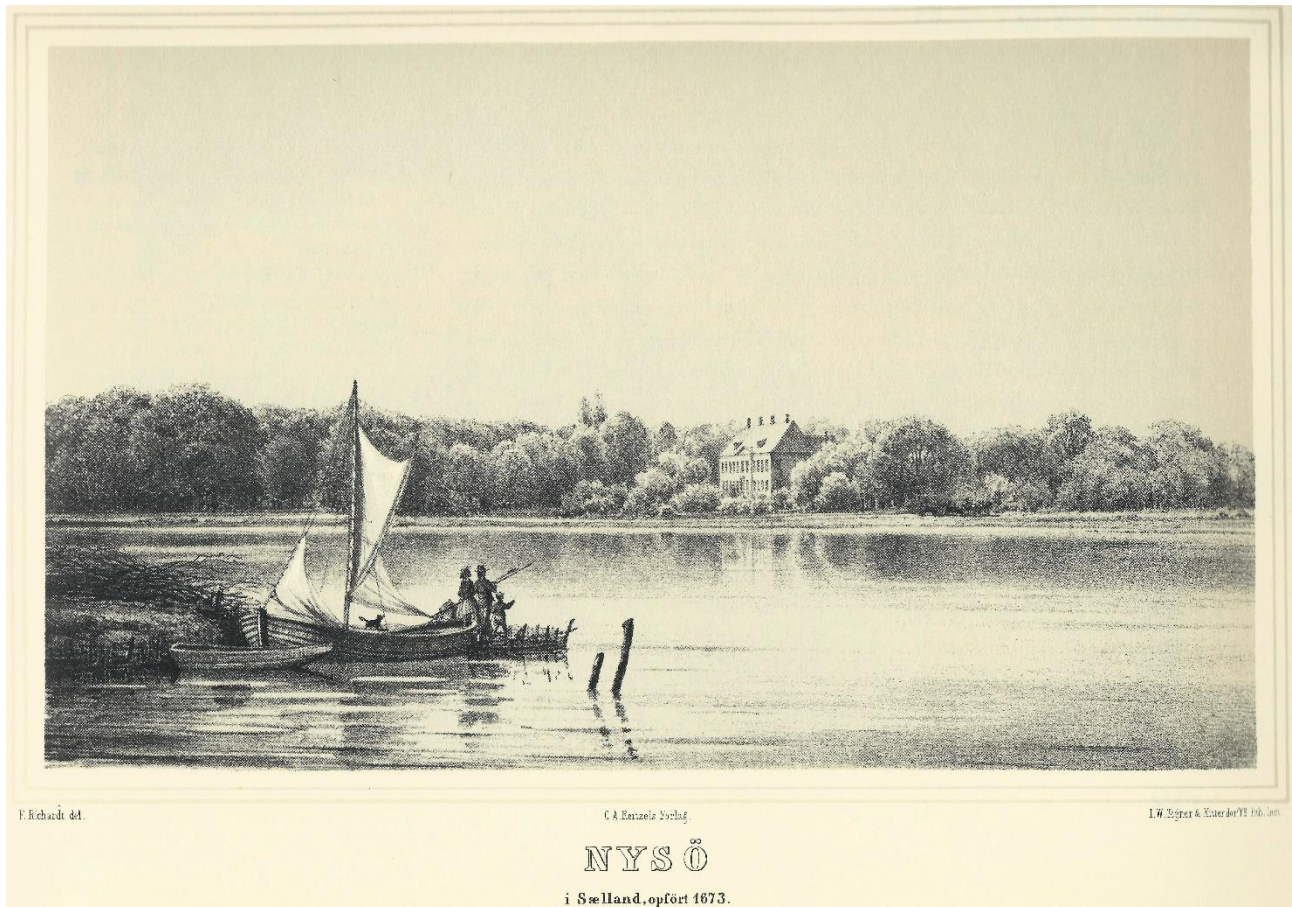
Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.
Baarse-Herred i Vordingborg Amt.
Hammer-Herred i Vordingborg Amt.
Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.
Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.
Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.
Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.
Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.
Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.
Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.
Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.

12.) Næsbyholm i Næsbye Sogn i Tyberg-Herred. Gaarden, som tilforn har staaet et andet Sted ved Næsbye-Broe, bestaaer af to grundmurede Huuse af to Etager, og to andre af én Etage Grundmuur, bygt 1585 af Steen Brahe til Knudstrup, Dannemarks Riges Raad, og Frue Birgitte Rosenkrantz. Inscriptionen findes i Marm. Dan. Tom. I. pag 105 og Dån Bibl. To, II. p. 48. Midt i Gaarden er Spring-Vand, ligeledes i Lade-Gaarden og Haugen, i alt paa fem Steder, hvilket ledes fra en Kilde i Skoven; omkring Gaarden ere Graver; den ligger ellers meget fornøylelig med Skove, og indringet ved denn store Aae. Eyerne og Hoved-Gaards Taxten er i Atlas Dan. anført.

Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.
Baarse-Herred i Vordingborg Amt.
Hammer-Herred i Vordingborg Amt.
Tybierg-Herred i Vordingborg Amt.
Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.
Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.
Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.
Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tygevelde Amt.
Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.
Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.
Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.

13. Nysøgaard ved Præstøe i Baarse-Herred. Gaarden nu værende Eyer Geheime-Raad og Amtmand Henrich Brokkenhuus har sat den i skøn Stand med moderne Bygninger af et Corps de Logis med tvende Fløye Grundmuur. Det øvrige er anført i Atlas Daniæ.

14. Raunstrup i Herløfmagle Sogn i Tyberg-Herred. Det store grundmurede Huus af to Etager, som Oluf Daae og Dorothea Friis 1595 lod opbygge, har Etatz-Raad Niels de Hofman ladet moderne indrette, Haugen og Markerne meget forbedre, og endeel Steen-Diger opsette. De Skaver har først længe eyet Gaarden, indtil Hans Skaves Enke Dorthe Herlövs Datter fik Claus Daae, som døde (421) 1486, siden blev Gaarden i de Daaers Familie i 200 Aar. Eyerne findes i Atlas Daniæ anført; Dog findes i en Optegnelse: At efter D. Masii Død fik Justitz-Raad von der Maase Gaarden, som solgte den til Justitz-Raad og Kirke-Inspecteur Hiort, og han igien til Ritmester von der Maase, som solgte Gaarden til Admiral Vessel.

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tygevelde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

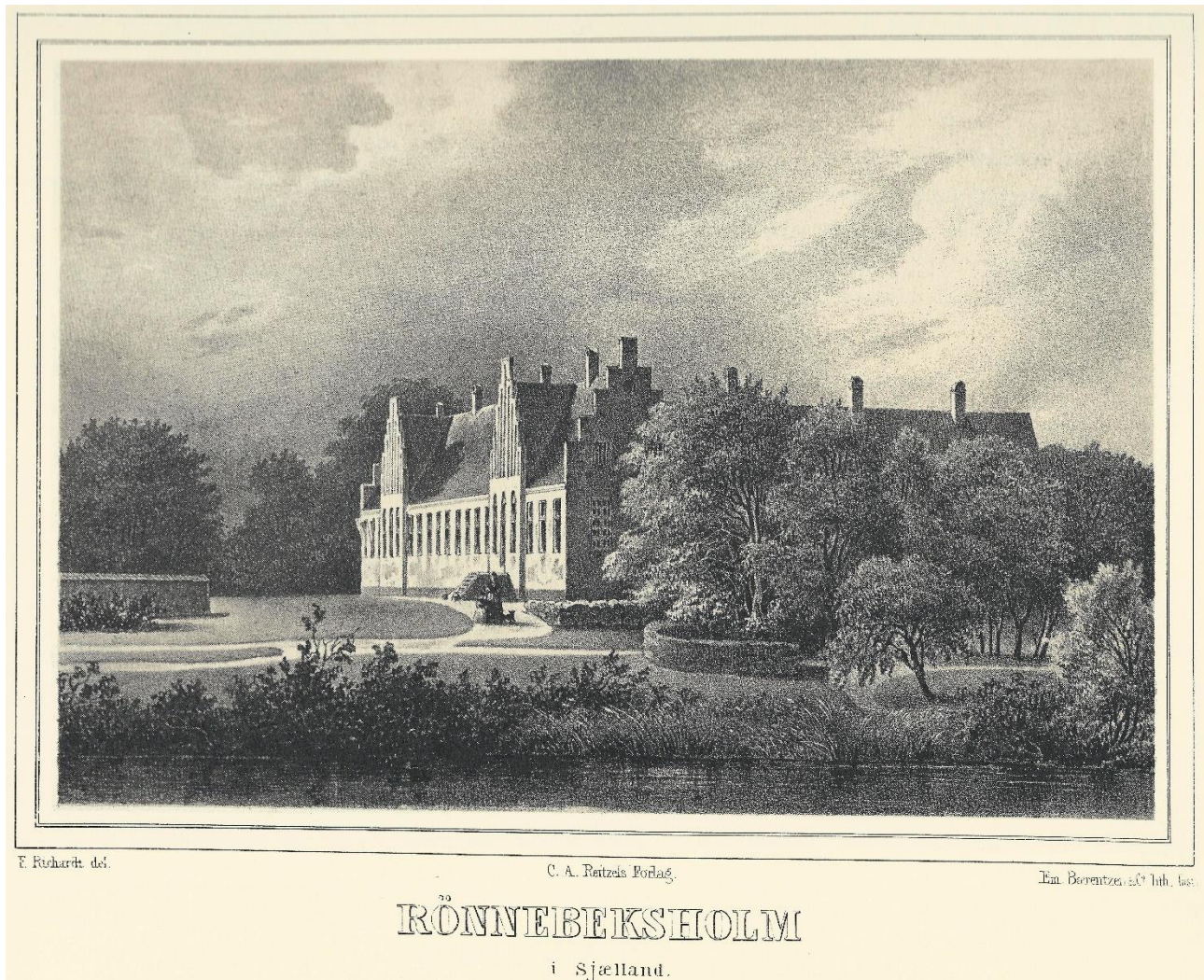
Paa en Camin, hvor den Fugl Phoenix er udhuggen, staaer dette Vers:
Naturens Mirakel skabt uden Mage,
Paa Trold-Koners viis dog tages af Dage,
Men kunde jeg prægtiger ende mit Maal?
Solen min Bødel og Canel er mit Baal.

15.) Rønnebeksholm i Rønnebek Sogn i Hammer-Herred. Borge-Gaarden bestaaer af fire Huuse, hvoraf det ene er Grundmuur med gibsede og betrokne Værelser. Paa en Steen er udhugget: Christopher Thage og Kirstine Bruun 1734. Lade-Gaarden er opbyggt 1742 da den var afbrændt.

Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.
Baarse-Herred i Vordingborg Amt.
Hammer-Herred i Vordingborg Amt.
Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.
Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.
Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.
Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.
Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.
Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.
Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.
Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.

Efter Geheime-Raad Juel fik Cancellie-Raad Peder Collet Gaarden og døde 1763; hans Broder Cammer-Raad Johan Collet eyer nu Gaarden.

16.) Sandbyegaard i Sandbye Sogn i Tyberg-Herred. Paa Borge-Gaarden er et grundmuret Huus, repareret 1771. Resten er af Bindingsverk, og ligger under Baroniet Conradsborg.

17.) Sparisholm i Toxverd Sogn i Hammer-Herred. Eyerne ere anførte i Atlas Dan. pag. 121 lin 18. Christian Sparre, som døde ugift, hans Søster Susanne Jens Datter Sparre, gift med Erich Kaas til Bremersvold; hans Datter Sidsel Kaas fik Ober-Jægermester Hahne, som døde 1680. 1768 fik

[Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.](#)

[Baarse-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Hammer-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.](#)

[Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.](#)

[Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.](#)

[Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tygevelde Amt.](#)

[Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.](#)

[Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.](#)

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus VI 1774 Del 5

Krigs-Raad Lauritz Enke Gaarden, efter hende Capitain Hansen til Longbekgaard, Inspecteur From, og nu Justitz-Raad Voltelin. (422)

Sorøe Kiøbstæd i Sorø Amt.
Baarse-Herred i Vordingborg Amt.
Hammer-Herred i Vordingborg Amt.
Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.
Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.
Faxøe-Herred i Sorø og Vordingborg Amt.
Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.
Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.
Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.
Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.
Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.

18) Tyberggaard i Tyberg Sogn i Tyberg-Herred. Den nuværende Eyer Justitz-Raad Tycho Rothe har opbyggt et moderne grundmuret Huus med anseelige Værelser, og meget forbedret Gaardens Marker.

Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.
Baarse-Herred i Vordingborg Amt.
Hammer-Herred i Vordingborg Amt.
Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.
Stevns-Herred i Tryggevælde Amt.
Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.
Biefverskov-Herred i Tryggevælde Amt.
Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tyggevælde Amt.
Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.
Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.
Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.

Sorøe Kiøbstæd i Sorøe Amt.
Baarse-Herred i Vordingborg Amt.
Hammer-Herred i Vordingborg Amt.
Tybjerg-Herred i Vordingborg Amt.
Stevns-Herred i Tryggevelde Amt.
Faxøe-Herred i Sorøe og Vordingborg Amt.
Biefverskov-Herred i Tryggevelde Amt.
Nestved Kiøbstæd i Vordingborg og Tygevelde Amt.
Vordingborg Kiøbstæd i Vordingborg Amt.
Præstøe Kiøbstæd i Vordingborg Amt.
Herre-Gaarde i Vordingborg Amt.